



Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2015. november 26.*

„Állami támogatások — Digitális televízió — A digitális földfelszíni televíziózásnak a Spanyolország távoli és kevésbé urbanizált területein történő kiépítésére nyújtott támogatás — A támogatásokat a belső piaccal részben összeegyeztethetőnek, részben pedig összeegyeztethetetlennek minősítő határozat — A vállalkozás fogalma — Gazdasági tevékenység — Előny — Általános gazdasági érdekű szolgáltatás — A verseny torzulása — Az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja — Gondossági kötelezettség — Ésszerű határidő — Jogbiztonság — Egyenlő bánásmód — Arányosság — Szubszidiaritás — Tájékoztatáshoz való jog”

A T-461/13. sz. ügyben,

a **Spanyol Királyság** (képviseli: A. Rubio González abogado del Estado)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik: É. Gippini Fournier, B. Stromsky és P. Němečková, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Spanyol Királyság által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília–La Mancha régió kivül) odaítélt SA.28599 (C 23/10 [korábbi NN 36/10, korábbi CP 163/09]) sz. állami támogatásról szóló, 2013. június 19-i 2014/489/EU bizottsági határozat (HL L 217., 52. o.) megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács),

tagjai: A. Dittrich elnök (előadó), J. Schwarcz és V. Tomljenović bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. március 11-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: spanyol.

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A jelen jogvita azokat az intézkedéseket érinti, amelyeket a spanyol hatóságok az analóg műsorszórásról a digitális műsorszórásra való, Spanyolországban történő átállás keretében hajtottak végre Spanyolország teljes területét érintően, Kasztília–La Mancha (Spanyolország) autonóm közösség kivételével. Ez a digitalizálás, amely technikai szempontból végrehajtható földfelszíni, műholdas és kábelplatformok, illetve az internetes széles sávhoz való hozzáférés útján, lehetővé teszi a rádiófrekvenciás spektrum hatékonyabb kihasználását. A digitális műsorszolgáltatás során a televíziós jel nagyobb mértékben ellenáll az interferenciának, és azt számos olyan kiegészítő szolgáltatás kísérheti, amely további értéket ad a műsorhoz. Ezenfelül a digitalizálás folyamat lehetővé teszi az úgynevezett „digitális hozadék”, azaz felszabadított frekvenciák megszerzését, hiszen a digitális televíziós technológiák az analóg technológiáknál kevésbé széles spektrumot vesznek igénybe. Az Európai Bizottság ezen előnyök miatt ösztönözte 2002-től kezdődően a digitalizálást az Európai Unión belül.
- 2 A Spanyol Királyság az analóg műsorszolgáltatásról a digitális műsorszolgáltatásra való áttérés folyamatának az elősegítéséhez szükséges szabályozási keretet többek között a digitális földfelszíni televíziózás terjedését, a kábeltelevíziózás liberalizációját, valamint a pluralizmus elősegítését célzó sürgős intézkedésekről szóló, 2005. június 14-i 10/2005. sz. törvény (Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo) (a BOE 2005. június 15-i 142. száma, 20562. o.; a továbbiakban: 10/2005. sz. törvény) és a digitális földfelszíni televíziózás nemzeti műszaki tervének jóváhagyásáról szóló, 2005. július 29-i 944/2005. sz. királyi rendelet (Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre) (a BOE 2005. július 30-i 181. száma, 27006. o., a továbbiakban: 944/2005. sz. királyi rendelet) kihirdetésével vezette be. E királyi rendelet a nemzeti műsorszolgáltatók vonatkozásában előírta, hogy a magánszektor esetében a lakosság 96%-os lefedettségét, az állami szektorban pedig a lakosság 98%-os lefedettségét kell biztosítaniuk a területeiken.
- 3 Az analóg televíziózásról a digitális televíziózásra való áttérés kezelése érdekében a spanyol hatóságok Spanyolország területét három különböző térségre osztották:
 - az I. térségben, amely magában foglalja a spanyol lakosság 96%-át, és amelyet kereskedelmileg nyereségesnek tekintettek, a digitális televíziózásra való átállás költségeit az állami és a magán műsorszolgáltatók viselték;
 - a II. térségben, amely a spanyol lakosság 2,5%-ára kiterjedő kevésbé urbanizált és távoli területeket foglalja magában, a műsorszolgáltatók kereskedelmi érdekek hiányában nem fektettek be a digitalizálásba, ami a spanyol hatóságokat arra készítette, hogy állami finanszírozást alkalmazzanak;
 - a III. térségben, amely a spanyol lakosság 1,5%-át foglalja magában, a domborzat nem teszi lehetővé a földfelszíni digitális közvetítést, így a műholdas platformok alkalmazása mellett döntöttek.
- 4 A spanyol Miniszterek Tanácsa 2007. szeptember 7-én elfogadta a digitális földfelszíni televíziózásra (a továbbiakban: DTT) történő átállás nemzeti tervét, amely megvalósítja a 944/2005 királyi rendelet által előírt nemzeti műszaki tervet. Az előbb említett terv Spanyolország területét kilencven műszaki átállási projektre osztotta fel, és ezek mindegyikére vonatkozóan meghatározta az analóg műsorszolgáltatás kikapcsolásának határidejét. E terv célként annak elérését írta elő, hogy a spanyol lakoságnak a DTT-szolgáltatás általi lefedettsége az említett lakoságnak az analóg televíziós, 2007-es szolgáltatás lefedettségének feleljen meg, azaz e lefedettség terjedjen ki a lakosság több mint 98%-ára.

- 5 Mivel a DTT vonatkozásában meghatározott lefedettségi kötelezettség (lásd a fenti 2. pontot) azon következmény veszélyével járt, hogy a spanyol lakosság lefedettsége kisebb lesz, mint az említett lakosoknak a korábbi, analóg műsorszolgáltatás általi lefedettsége, szükségessé vált a II. térség televíziós lefedettségének a biztosítása. A jelen ügy csupán az említett térség földfelszíni digitalizálási folyamatának a támogatása céljából a spanyol hatóságok által nyújtott állami finanszírozásra vonatkozik.
- 6 2008. február 29-én a spanyol ipari, idegenforgalmi és kereskedelmi minisztérium (a továbbiakban: MITyC) határozatot hozott, amelynek célja a távközlési infrastruktúra fejlesztése, valamint az, hogy meghatározza az „Avanza-terv” elnevezésű terv keretében az információs társadalom fejlesztését célzó intézkedések finanszírozásának feltételeit és a források elosztását. Az e határozat értelmében jóváhagyott költségvetést részben a televíziózásnak a II. térségben való digitalizálására szánták.
- 7 2008 júliusa és novembere között a II. térségben a digitalizálást olyan 2006-os, hatályos keretmegállapodások kiegészítése útján hajtották végre, amelyek a MITyC és a Spanyol Királyság autonóm közösségei között az Avanza-terv keretében jöttek létre. E kiegészítések alapján a MITyC forrásokat csoportosított át az autonóm közösségekhez, amelyek vállalták, hogy saját költségvetési forrásaikból fedezik a művelet fennmaradó költségeit.
- 8 2008. október 17-én a spanyol Miniszterek Tanácsa további források elkülönítését hagyta jóvá a 2009 első felében megvalósítandó átállási projektek keretében a DTT-lefedettség kiépítése, illetve bővítése céljából. A forrásokat azt követően bocsátották rendelkezésre, hogy a MITyC és az autonóm közösségek 2008 decemberében új keretmegállapodásokat írtak alá a DTT-platformra történő áttérés nemzeti tervének végrehajtására vonatkozóan. Az említett Miniszterek Tanácsa 2009. május 29-én jóváhagyta a DTT-átállási intézkedéseket finanszírozó keretek felosztásának kritériumait.
- 9 A DTT-lefedettség kiterjesztésére vonatkozó, 2008-as keretmegállapodás-kiegészítések aláírását, valamint e keretmegállapodásoknak és kiegészítéseknek a *Boletín oficial del Estado*ban való közzétételét követően az autonóm közösségek megkezdték a bővítési folyamatot. Ennek keretében közbeszerzési eljárásokat szerveztek, vagy ezek szervezésével magánvállalkozásokat bíztak meg. Egyes esetekben az autonóm közösségek a helyi önkormányzatokat bízták meg a bővítés végrehajtásával.
- 10 Spanyolországban általában kétféle közbeszerzési eljárást írtak ki. A közbeszerzési eljárások egyik típusának tárgya a lefedettségbővítés volt, ami azt jelentette, hogy a nyertes vállalkozás működőképes DTT-hálózat átadását kapta feladatul. Az elvégzendő feladatok közé tartozott a hálózat megtervezése és kivitelezése, a jel továbbítása, a hálózat kiépítése, valamint a szükséges berendezések leszállítása. A másik típusú közbeszerzési eljárás távközlési berendezések leszállítására vonatkozott.
- 11 2008 és 2009 között összesen a központi költségvetésből csaknem 163 millió eurót – részben a MITyC által az autonóm közösségeknek nyújtott kedvezményes kamatozású kölcsönök formájában –, az érintett tizenhat autonóm közösség költségvetéséből pedig 60 millió eurót fordítottak a II. térség lefedettsége bővítésének a beruházásaira. Ezenkívül a helyi önkormányzatok mintegy 3,5 millió euró összegben finanszírozták a bővítést.
- 12 A DTT-platform II. térségre történő kiterjesztését követő második lépésként 2009-től egyes autonóm közösségek további közbeszerzési eljárásokat írtak ki, vagy közbeszerzési eljárás nélkül kötöttek szerződést a bővítés során digitalizált és kiépített berendezések üzemeltetésére és karbantartására. A közbeszerzési eljárás keretében üzemeltetés és karbantartás céljára 2009 és 2011 között megítélt források teljes összege legalább 32,7 millió euró volt.
- 13 2009. május 18-án egy európai műholdas platformüzemeltető, a SES Astra részéről a Bizottsághoz panasz érkezett, amelynek tárgyát egy olyan állítólagos állami támogatási program képezte, melyet a spanyol hatóságok fogadtak el az analóg televíziózásról a digitális televíziózásra a II-es térségben

történő átállítás javára. Az említett üzemeltető álláspontja szerint ez az intézkedés be nem jelentett támogatásnak minősül, amely a földfelszíni és műholdas műsorszóró platform közötti verseny torzulását eredményezte.

- 14 A Bizottság 2010. szeptember 29-i levelében értesítette a Spanyol Királyságot arról, hogy a szóban forgó támogatással kapcsolatosan az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindítását határozta el Spanyolország teljes területére vonatkozóan, Kasztília–La Mancha autonóm közösség kivételével, amelynek tekintetében külön eljárást indított (a továbbiakban: megindító határozat). A megindító határozatnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való, 2010. december 14-i közzétételével (HL C 337., 17. o.) a Bizottság felszólította az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket.
- 15 A Bizottság azt követően, hogy megkapta a spanyol hatóságok és az egyéb érdekelt felek észrevételeit, 2013. június 19-én elfogadta a Spanyol Királyság által a digitális földfelszíni televíziózás távoli és kevésbé urbanizált területeken történő kiépítésére (Kasztília–La Mancha régió kivül) odaítélt SA.28599 (C 23/10 [korábbi NN 36/10, korábbi CP 163/09]) sz. állami támogatásról szóló 2014/489/EU határozatot, amelynek a rendelkező része a következőket írja elő:

„1. cikk

A Spanyol [Királyság] által az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését megsértve jogellenesen végrehajtott, a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői javára a digitális földfelszíni televízióhálózat II. térségen belüli kiépítésére, karbantartására és üzemeltetésére nyújtott állami támogatás nem összeegyeztethető a belső piaccal, kivéve az olyan támogatást, amelyet a technológiai semlegesség kritériumának megfelelően nyújtottak.

2. cikk

Az 1. cikkben említett program keretében nyújtott egyedi támogatás nem minősül állami támogatásnak akkor, ha nyújtásának időpontjában teljesíti a 994/98/EK tanácsi rendelet 2. cikke alapján elfogadott, a támogatás nyújtásának időpontjában hatályos szabályozásban foglalt feltételeket.

3. cikk

(1) [A Spanyol Királyság] visszaköveteli a digitális földfelszíni televíziószolgáltatóktól az 1. cikkben említett program keretében nyújtott összeegyeztethetetlen támogatást, függetlenül attól, hogy azok a támogatást közvetlenül vagy közvetetten kapták.

(2) A visszakövetelés összege a kamatokat is magában foglalja, a támogatásnak a kedvezményezettek rendelkezésre bocsátásától kezdve a támogatás visszafizetéséig.

(3) A kamatokat összevontan, a 794/2004/EK bizottsági rendelet V. fejezete szerint kell kiszámítani.

(4) [A Spanyol Királyság] e határozat kihirdetésének napjától megszünteti az 1. cikkben említett program keretében odaítélt támogatás valamennyi függőben lévő kifizetését.

4. cikk

(1) Az 1. cikkben említett program keretében nyújtott támogatást azonnal és ténylegesen vissza kell fizetni.

(2) Spanyolország biztosítja, hogy e határozatot a kihirdetésétől számított négy hónapon belül végrehajtsák.

(3) Az e határozat kihirdetésétől számított két hónapon belül [a Spanyol Köztársaság] közli a Bizottsággal a következő információkat:

- a) az 1. cikkben említett program keretében támogatásban részesített kedvezményezettek felsorolása, valamint a számukra a program keretében juttatott támogatás teljes összege kedvezményezettenként, a fenti 6.2. szakaszban megjelölt bontásban;
- b) az egyes kedvezményezettek által visszafizetendő teljes összeg (tőkeösszeg és kamat);

[...]

5. cikk

E határozat címzettje a Spanyol Királyság.”

- 16 A megtámadott határozat indokolásaként a Bizottság először is megállapította, hogy a DTT-nek a II. térségben való bővítéséhez nyújtott állami támogatási rendszer a különböző központosan elfogadott jogszabályokon, valamint a MITyC és az autonóm közösségek közötti megállapodásokon, illetve azok módosításain alapul. A gyakorlatban az autonóm közösségek a spanyol kormányzat által a DTT bővítésére vonatkozóan kiadott iránymutatásokat alkalmazták (az említett határozat (91) preambulumbekzdése).
- 17 Másodszor a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó intézkedést az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak kell tekinteni. Tekintettel arra, hogy az említett intézkedést állami költségvetésből, valamint bizonyos autonóm közösségek és önkormányzatok költségvetéséből finanszírozták, állami forrásokból történő beavatkozásról van szó. A Bizottság álláspontja szerint a televíziós közvetítőhálózatok bővítése gazdasági tevékenység, amely nem tartozik a közhatalmi prerogatívák gyakorlásának körébe. A DTT-platformok üzemeltetői a támogatás közvetlen kedvezményezettjei, míg a lefedettség bővítésére vonatkozóan lebonyolított közbeszerzési eljárásokban részt vevő hálózatüzemeltetők a támogatások közvetett kedvezményezettjei. Ezen intézkedés előnye az utóbbi üzemeltetők tekintetében szelektív, mivel az ilyen intézkedés csupán a műsorszolgáltatási szektornak kedvez, és e szektorban ugyanezen intézkedés csupán azokat a vállalkozásokat érinti, amelyek a földfelszíni platform piacán tevékenykednek. A megtámadott határozat szerint a spanyol hatóságok a legjobb és egyetlen példaként Baszkföld (Spanyolország) autonóm közösség esetére hivatkoztak annak alátámasztása érdekében, hogy a Bíróság által 2003. július 24-én hozott *Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg* ítéletben (C-280/00, EBHT, EU:C:2003:415) megállapított kritériumok szerint nincs szó állami támogatásról. Ezen ítélet első kritériuma azonban, amely szerint a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és feladatainak egyértelműen meghatározottaknak kell lenniük, a Bizottság álláspontja szerint nem teljesült. Ezenfelül, mivel nem biztosított az, hogy az említett autonóm közösség általános érdekének megfelelően a költségek a legalacsonyabbak legyenek, az említett ítélet negyedik kritériuma nem teljesült. A Bizottság álláspontja szerint mivel a műholdas és földfelszíni műsorszóró platformok egymással versenyeznek, a DTT II. térségen belüli kiépítésére, üzemeltetésére és karbantartására irányuló intézkedés a két platform közötti verseny torzulásához vezet. A szóban forgó intézkedés ezenfelül érinti az Unión belüli kereskedelmet (az említett határozat (94)–(141) preambulumbekzdése).
- 18 Harmadszor a bizottság megállapította, hogy a szóban forgó intézkedés nem tekinthető az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint a belső piaccal összeegyeztethető állami támogatásnak, annak ellenére sem, hogy ezen intézkedés jól meghatározott közérdekű célkitűzésre irányul, és a Bizottság elismerte a piaci hiányosság meglétét. A Bizottság nézete szerint az említett intézkedés, mivel nem tartja tiszteletben a technológiai semlegesség elvét, nem arányos, és nem megfelelő eszköz a szabadon fogható csatornák II. térségen belüli lakossági lefedettségének biztosításához. (a megtámadott határozat (148)–(171) preambulumbekzdése).

- 19 Negyedszer a Bizottság megállapította, hogy mivel a földfelszíni platform üzemeltetését nem határozták meg egyértelműen közszolgáltatásként, a szóban forgó intézkedés nem igazolható az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján (a megtámadott határozat (172) preambulumbekzdése).
- 20 Ötödször a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó intézkedés nem tekinthető meglévő támogatásnak, mivel az említett intézkedést olyan módosításnak minősül, amely befolyásolta az eredeti rendszer tényleges lényegi tartalmát. A spanyol hatóságoknak ezért ezen intézkedést be kellett volna jelenteniük (a megtámadott határozat (173)–(175) preambulumbekzdése).
- 21 Hatodszor a Bizottság meghatározta azokat a különböző eseteket, amelyekben a spanyol hatóságoknak a közvetett és a közvetlen kedvezményezettekkel vissza kell fizettetniük a szóban forgó támogatást (a megtámadott határozat (179)–(197) preambulumbekzdése).

Az eljárás és a felek kérelmei

- 22 A Spanyol Királyság Törvényszék Hivatalához 2013. augusztus 30-án benyújtott keresetlevelével megindította a jelen keresetet.
- 23 A Spanyol Királyság az ugyanezen időpontban benyújtott külön beadványában ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben lényegében arra kéri a Törvényszéket, hogy függesse fel a megtámadott határozat végrehajtását. A Törvényszék a 2013. október 16-i Spanyolország kontra Bizottság végzésben (T-461/13 R, EU:T:2013:545) elutasította ezt a kérelmet, és a költségekről ebben az időpontban nem határozott.
- 24 A Törvényszék Hivatalához 2013. november 29-én benyújtott beadványában az Asociación española de televisiones digitales privadas, autonómicas y locales (Asodal) kérelmezte, hogy a Spanyol Királyság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson. E kérelmet a Törvényszék a 2014. február 24-i Spanyolország kontra Bizottság végzésben (T-461/13, EU:T:2014:109) elutasította.
- 25 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (ötödik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt.
- 26 A Törvényszék az 1991. május 2-i eljárási szabályzatának 64. cikkében előírt pervezető intézkedések keretében felhívta a Bizottságot az iratok benyújtására. A Bizottság e felhívásnak a megszabott határidőn belül eleget tett.
- 27 A Törvényszék a 2015. március 11-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli érvelését és a Törvényszék kérdéseire adott válaszaikat.
- 28 A Spanyol Királyság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 29 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet;
 - a Spanyol Királyságot kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 30 A Spanyol Királyság a keresete alátámasztása érdekében öt jogalapra hivatkozik. Az első jogalapot az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének az általa történő megsértésére alapítja, hogy a Bizottság tévesen állapította meg az állami támogatás fennállását. A második jogalap, amelyet a Spanyol Királyság másodlagosan terjeszt elő, a szóban forgó állítólagos támogatásnak a belső piaccal való összeegyeztethetlenségére vonatkozik. Ez a jogalap az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésében és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontjában előírt engedélyezési feltételek téves alkalmazásán alapul. A Spanyol Királyság a harmadik jogalap keretében az eljárási szabályzat megsértésére hivatkozik. A negyedik, másodlagosan előterjesztett jogalap a támogatás visszatérítésére vonatkozó felhívásra vonatkozik, és e jogalap a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód, az arányosság és a szubszidiaritás elvének a megsértésén alapul. A Spanyol Királyság az ötödik jogalap keretében másodlagosan a tájékozódáshoz való alapjog megsértésére hivatkozik.

Az első, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a megsértésére alapított jogalapról

- 31 A Spanyol Királyság azt kifogásolja a Bizottsággal szemben, hogy megsértette az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését általa, hogy megállapította az állami támogatás fennállását. Álláspontja szerint először is az érintett jogalanyok semmilyen gazdasági tevékenységet nem gyakoroltak, másodszer a szóban forgó intézkedés nem volt szelektív, hanem az általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak (a továbbiakban: ÁGÉSZ) minősül, és harmadszor ezen intézkedés nem torzítja a versenyt.

Az első, a gazdasági tevékenység hiányára alapított részről

- 32 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a DTT-hálózatnak a II. térségben az autonóm közösségek, a közzállalkozások és az önkormányzatok által való üzemeltetése a közhatalom gyakorlásának a körébe tartozott, és az nem minősül gazdasági tevékenységnek. Az említettek egyetlen érdeke az volt, hogy a vidéki lakosság szükségleteit kielégítsék, és nem az, hogy a piacon részt vegyenek. Az említettek ezért nem minősülnek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti vállalkozásoknak.
- 33 Először is emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének értelmében vett támogatásnak minősítéshez az e rendelkezés szerinti minden feltételnek teljesülnie kell. Először is állami, vagy állami forrásból történő beavatkozásnak kell történnie. Másodszer ennek a beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Harmadszor előnyhöz kell juttatnia a kedvezményezettet általa, hogy bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését előnyben részesíti. Negyedrészt torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (lásd: 2008. december 17-i Ryanair kontra Bizottság ítélet, T-196/04, EBHT, EU:T:2008:585, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 A jelen rész konkrétan e feltételek közül a harmadikat érinti, amely szerint formájától függetlenül állami támogatásnak minősül az a beavatkozás, amely közvetlenül vagy közvetve alkalmas vállalkozások előnyben részesítésére, illetve amely olyan gazdasági előnynek tekinthető, amelyben a kedvezményezett vállalkozás rendes piaci feltételek között nem részesülhetett volna (lásd: 2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Deutsche Post ítélet, C-399/08 P, EBHT, EU:C:2010:481, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a versenyjogban a vállalkozás fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjuktól. Minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár (lásd: 2006. január 10-i Cassa di Risparmio di Firenze és társai ítélet, C-222/04, EBHT, EU:C:2006:8, 107. és 108. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az, hogy a tevékenység gazdasági jellegű-e, vagy sem, nem függ sem attól, hogy a tevékenységet gyakorló

személy magánjogi vagy közjogi jogállású, sem pedig attól, hogy jövedelmező-e ez a tevékenység (lásd: 2012. december 19-i *Mitteldeutsche Flughafen és Flughafen Leipzig-Halle kontra Bizottság* ítélet, C-288/11 P, EBHT, EU:C:2012:821, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 36 Az ítélkezési gyakorlat szerint a közhatalmi jogkörök gyakorlásával kapcsolatos tevékenységek nem rendelkeznek olyan gazdasági jelleggel, amely indokolná az EUM-Szerződés versenyre vonatkozó szabályainak alkalmazását (lásd ebben az értelemben: 1994. január 19-i *SAT Fluggesellschaft* ítélet, C-364/92, EBHT, EU:C:1994:7, 30. és 31. pont; 2010. december 16-i *Hollandia és NOS kontra Bizottság* ítélet, T-231/06 és T-237/06, EBHT, EU:T:2010:525, 93. pont).
- 37 Azt illetően, hogy a hatósági jogkör gyakorlása esetlegesen hatással van arra, hogy valamely jogi személy az uniós versenyjog értelmében vállalkozásnak minősül-e, meg kell állapítani, hogy az a körülmény, hogy valamely jogalany tevékenységei egy részének gyakorlása tekintetében hatósági jogkörrel rendelkezik, önmagában nem akadályozza annak, hogy e jogalany a többi gazdasági tevékenysége vonatkozásában az uniós versenyjog szerinti vállalkozásnak minősüljön. A hatósági jogkör gyakorlásába, illetve a gazdasági tevékenységek körébe tartozó tevékenység minősítését egy adott jogalany által végzett valamennyi tevékenység tekintetében külön-külön kell elvégezni (lásd ebben az értelemben: 2008. július 1-i *MOTOE*-ítélet, C-49/07, EBHT, EU:C:2008:376, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a szóban forgó tevékenység közhatalmi jogkörök gyakorlásának a körébe tartozott-e, amint azt a Spanyol Királyság állítja, vagy gazdasági tevékenység gyakorlásának a körébe.
- 39 Először is a szóban forgó tevékenység meghatározása tekintetében meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat 1. cikke értelmében a szóban forgó tevékenység a DTT-hálózatnak a II. térségben az autonóm közösségek, a közvállalkozások és az önkormányzatok által való kiépítése, karbantartása és üzemeltetése. Amennyiben a Spanyol Királyság azt hangsúlyozza, hogy az említettek egyetlen érdeke az volt, hogy a vidéki lakosság szükségleteit kielégítsék, mivel szükséges volt a televíziós lefedettségnek az említett térségben való biztosítása, emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatások területén az állami beavatkozások által elérni kívánt cél nem elegendő ahhoz, hogy azok elkerüljék az EUMSZ 107. cikk értelmében vett „támogatássá” minősítést. E cikk ugyanis nem tesz különbséget az állami beavatkozás okai vagy célkitűzései szerint, hanem azt annak hatásai alapján határozza meg (lásd: 2008. december 22-i *British Aggregates kontra Bizottság* ítélet, C-487/06 P, EBHT, EU:C:2008:757, 84. és 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bizottság tehát nem követett el hibát a szóban forgó tevékenység meghatározása vonatkozásában.
- 40 Azon kérdés elbírálásához, hogy a szóban forgó, és a megtámadott határozatban meghatározott tevékenység közhatalmi jogkörök vagy gazdasági tevékenység gyakorlásának a körébe tartozott-e, meg kell vizsgálni, hogy a tevékenység a jellegénél, a tárgyánál, és a rá vonatkozó szabályoknál fogva közhatalmi jogkörök gyakorlásával függ-e össze, vagy olyan gazdasági jelleget mutat, amely igazolja az uniós versenyjogi szabályok alkalmazását (lásd: 1997. március 18-i *Diego Cali & Figli* ítélet, C-343/95, EBHT, EU:C:1997:160, 16., 18. és 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. február 28-i *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas* ítélet, C-1/12, EBHT, EU:C:2013:127, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 A Bizottság a megtámadott határozat (97)–(99) preambulumbekzdésében megállapította, hogy a szóban forgó tevékenység ugyanúgy gazdasági tevékenységnek minősül, hasonlóan az egyéb olyan esetekhez, ahol regionális hatóságok infrastruktúrákezelést végeznek. Álláspontja szerint egy piac akkor létezik, ha a kérdéses szolgáltatást más szereplők is hajlandók, illetve képesek nyújtani, ami a vizsgált esetben is igaz. Megállapította, hogy a DTT-hálózat üzemeltetése nem tartozik az állam előjogai közé, és nem olyan tevékenység, amelyet kizárólag az államvégezhet. Az érintett szolgáltatások jellemzően hatósági jogkörön kívül esnek, és önmagukban is gazdasági jellegűek, amelyet bizonyít, hogy az I. térség piacán számos vállalkozás működik. Ezenfelül a Bizottság megállapította, hogy egy

hatóságoktól független európai műholdas platformüzemeltető magánvállalkozás egy közbeszerzési eljárás keretében érdeklődést mutatott az iránt, hogy a II. térségben nyújtsa a szolgáltatást, és a szóban forgó tevékenység kizárólag országos és regionális magáncsatornák sugárzását érinti.

- 42 Az ítélezési gyakorlat által a vállalkozás fogalmára vonatkozóan kidolgozott és a fenti 40. pontban hivatkozott kritériumok alapján e megfontolások a jogilag megkövetelt módon bizonyítják, hogy a szóban forgó tevékenység a jellegénél, a tárgyánál és a rá vonatkozó szabályoknál fogva nem közhatalmi jogkörök gyakorlásával függ össze, hanem gazdasági jelleget mutat. A Spanyol Királyság egyetlen érve sem teszi lehetővé annak a bizonyítását, hogy a Bizottság hibát követett el azáltal, hogy a szóban forgó tevékenységet gazdasági tevékenységnek minősítette.
- 43 Először is ugyanis, mivel a Spanyol Köztársaság azt hangsúlyozza, hogy a DTT bővítését olyan közvállalkozások végezték, amelyek a közigazgatás „eszközei” voltak, meg kell állapítani, hogy a versenyjogi szabályok esetleges alkalmazását illetően meg kell különböztetni azt az esetet, ha az állam közhatalom gyakorlása keretében jár el, valamint azt az esetet, ha olyan ipari vagy kereskedelmi jellegű gazdasági tevékenységet gyakorol, amely áruknak vagy szolgáltatásoknak a piacon való kínálásában áll. E tekintetben irreleváns, hogy az állam közvetlenül a közigazgatás részét képező szerv útján jár-e el, vagy olyan jogalany útján, amelyet különleges vagy kizárólagos jogokkal ruházott fel (lásd: Diego Cali & Figli ítélet, fenti 40. pont, EU:C:1997:160, 16. és 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat; 2012. július 12-i Compass-Datenbank ítélet, C-138/11, EBHT, EU:C:2012:449, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat). Ezenfelül emlékeztetni kell arra, hogy az, hogy valamely tevékenységet magánvállalkozás gyakorolhat, valószínűsítő körülmény, amely lehetővé teszi a szóban forgó tevékenységnek a gazdasági tevékenységként való minősítését (2002. október 24-i Aéroports de Paris kontra Bizottság ítélet, C-82/01 P, EBHT, EU:C:2002:617, 82. pont).
- 44 Másodszor a Spanyol Királyság azon érve tekintetében, hogy nem létezik olyan szolgáltatásoknak a piaca, amelyek annak biztosítását célozzák, hogy mindenki televíziós audiovizuális műsorszolgáltatásban részesüljön, meg kell állapítani, amint a Bizottság a megtámadott határozat (97) és (99) preambulumbekzdésében is leszögezte, hogy Spanyolországban létezik a digitális hálózat kiépítésére vonatkozó szolgáltatások piaca. Egyrészt kétségtelen, hogy a 2008. évi kantábriai (Spanyolország) közbeszerzési eljárásban egy európai műholdas platformüzemeltető érdeklődést mutatott az iránt, hogy a II. térségben nyújtsa a szóban forgó szolgáltatást. Másrészt a digitális hálózat Spanyolországban való kiépítése piacának a létezése abból is következik, hogy az I. térségben ezt a tevékenységet magánvállalkozások végezték.
- 45 Harmadszor, mivel a Spanyol Királyság azt hangsúlyozza, hogy a szóban forgó vállalkozások nem részesültek gazdasági ellenszolgáltatásban e tevékenységért, elegendő emlékeztetni arra, hogy az, hogy a szóban forgó tevékenység gazdasági jellegű-e, nem függ attól, hogy egy magánbefektető kész-e arra, hogy azt ugyanolyan feltételek mellett gyakorolja, és attól sem, hogy e tevékenység jövedelmező-e (lásd ebben az értelemben: Mitteldeutsche Flughafen és Flughafen Leipzig-Halle kontra Bizottság ítélet, fenti 35. pont, EU:C:2012:821, 50. pont). Ezenfelül a szolgáltatások ingyenessége nem akadályozza valamely tevékenységnek a gazdasági tevékenységként való minősítését (1991. április 23-i Höfner és Elser ítélet, C-41/90, EBHT, EU:C:1991:161, 19–23. pont). Az, hogy – amint azt a Spanyol Királyság állítja – az autonóm közösségek cselekvési tervei semmilyen változást nem okoztak a digitális műsorszóró központok tulajdonában, melyek továbbra is állami tulajdonúak, semmilyen szerepet nem játszik a szóban forgó tevékenység minősítésében.
- 46 Negyedszer a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy nem helytálló a Bizottságnak a (99) preambulumbekzdésben és a megtámadott határozat 50. lábjegyzetében szereplő azon megállapítása, amely szerint a földfelszíni hálózatoknak az autonóm közösségek, közvállalkozások és helyi önkormányzatok általi, a II. térségben való kiépítése kizárólag országos és regionális magáncsatornák sugárzását érinti. Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni. Meg kell ugyanis állapítani, hogy a 944/2005. sz. királyi rendelet a nemzeti műsorszolgáltatók számára előírta, hogy a magánszektor esetében a lakosság 96%-os lefedettségét, az állami szektorban pedig a lakosság 98%-os

lefedettségét kell biztosítaniuk a területeiken (lásd a fenti 2. pontot). Bár igaz, hogy az I. és II. térség a spanyol lakosság 98,5%-át magában foglalta, és ezért a nemzeti műsorszolgáltatókra vonatkozóan az állami szektor tekintetében előírt, a területükön a lakosság 98%-os lefedettségének a biztosítására vonatkozó kötelezettség nem kötelezte őket arra, hogy a teljes II. térség lefedettségét biztosítsák, továbbra is igaz, hogy az ilyen lefedettségi kötelezettség az említett térség szinte egésze tekintetében biztosította az állami csatornákhöz való hozzáférést, mivel a III. térség domborzata kizárta a földfelszíni digitális közvetítést (lásd a fenti 3. pontot).

47 A jelen jogalap első részét ezért el kell utasítani.

A második, a gazdasági előny hiányára és a ÁGÉSZ fennállására alapított részről

48 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a szóban forgó intézkedés nem szelektív jellegű, mivel a rádiós és televíziós műsorszolgáltató hálózat üzemeltetése a spanyol szabályozás szerint ÁGÉSZ. Álláspontja szerint a szóban forgó jogalanyok az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének értelmében semmilyen gazdasági előnyben nem részesültek, mivel a Bíróság által a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott kritériumok teljesültek. Ezenfelül a Bizottság nem végzett az általa elfogadott rendelkezések alapján történő és az ÁGÉSZ fennállására vonatkozó értékelést. A Spanyol Királyság álláspontja szerint Spanyolországban a költségeket tekintve a DTT volt a leghatékonyabb megoldás az analóg televíziózásról a digitális televíziózásra a II. térségben történő áttérésre, amit egy 2007 júliusi tanulmány bizonyít. Az említett tanulmány szerint a lakosság 96%-os lefedettségéről a 100%-os lefedettségére való áttérés vonatkozásában a műholdas megoldás költségei magasabbak, mint a földfelszíni megoldásé. A Bizottság nem végezte el e tanulmány mélyreható elemzését, és csupán Baszkföld autonóm közösség esetét vizsgálta.

49 Először is meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság a szóban forgó intézkedés szelektív jellegének a hiányára hivatkozik amiatt, hogy álláspontja szerint az érintett szolgáltatás ÁGÉSZ-nek minősül. Emlékeztetni kell arra, hogy az, hogy az érintett szolgáltatás ÁGÉSZ-nek minősül-e, olyan kritérium, amely független az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében az állami támogatás szelektív jellegére vonatkozó kritériumtól. Míg ugyanis az, hogy az érintett szolgáltatás ÁGÉSZ-nek minősül-e, releváns elem a gazdasági előny fennállásának kérdése tekintetében, addig az érintett szolgáltatás szelektív jellege azt a követelményt érinti, amely szerint az állami támogatásnak bizonyos vállalkozásokat vagy termékeket előnyben kell részesítenie (lásd a fenti 33. pontot).

50 Mivel a Spanyol Királyság nem támasztotta alá azt az állítást, amely szerint a szóban forgó intézkedés bizonyos vállalkozásokat előnyben részesít, meg kell állapítani, hogy a jelen rész keretében lényegében azzal érvel, hogy a szóban forgó intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében semmilyen gazdasági előnyt nem nyújtott a kedvezményezettjeinek. Álláspontja szerint a Bizottság tévesen állapította meg a gazdasági előny fennállását azon álláspont kifejtésével, hogy a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) megállapított kritériumok a jelen ügyben nem teljesültek.

51 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) megállapította, hogy amennyiben az adott állami beavatkozást úgy kell tekinteni, mint a kedvezményezett vállalkozás által a közszolgáltatási kötelezettség teljesítéseként nyújtott szolgáltatások ellenértékét képviselő ellentételezést, olyan módon, hogy ezek a vállalkozások ebből gyakorlatilag pénzügyi előnyhöz nem jutnak, és így nem kerülnek e beavatkozás folytán versenytársaiknál kedvezőbb helyzetbe, úgy az ilyen beavatkozás nem tartozik az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá. Mindazonáltal ahhoz, hogy az adott esetben egy ilyen ellentételezés ne minősüljön állami támogatásnak, négy kumulatív feltételnek kell teljesülnie (Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, fenti 17. pont, EU:C:2003:415, 87. és 88. pont).

- 52 A megtámadott határozat (114)–(128) preambulumbekzdésből az következik, hogy a Bizottság álláspontja szerint a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott első és negyedik kritérium a jelen ügyben nem teljesült.
- A fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott első, a közszolgáltatási kötelezettség teljesítésére vonatkozó kritériumról
- 53 E kritérium szerint a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és e kötelezettségnek egyértelműen meghatározottnak kell lennie (Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, fenti 17. pont, EU:C:2003:415, 89. pont).
- 54 Meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (119)–(126) preambulumbekzdésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott első kritérium nem teljesül.
- 55 A megtámadott határozat (119) preambulumbekzdése szerint a spanyol jog a földfelszíni hálózat üzemeltetését nem minősíti közszolgáltatásnak. A távközlésről szóló, 1998. április 24-i 11/1998. sz. általános törvény (Ley 11/1998, General de Telecomunicaciones) (a BOE 1998. április 25-i 99. száma, 13909. o., a továbbiakban: 11/1998. sz. törvény) kimondja, hogy a távközlési szolgáltatások, ezen belül a rádiózást és televíziózást kiszolgáló hálózatok üzemeltetése ÁGÉSZ-ok, amelyek azonban nem esnek azonos minősítés alá a közszolgáltatásokkal, amelyek közé csak korlátozott számú távközlési szolgáltatás tartozik, többek között a honvédelemhez és polgári védelemhez, valamint a telefonhálózat üzemeltetéséhez kapcsolódó szolgáltatások. A távközlésről szóló, 2003. november 3-i 32/2003. sz. általános törvény (Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones) (a BOE 2003. november 4-i 264. száma, 38890. o., a továbbiakban: 32/2003. sz. törvény) megtartotta ezt a meghatározást. A televíziózási célú műsorszórási szolgáltatás, vagyis a távközlési hálózaton keresztüli jeltovábbítás távközlési szolgáltatásnak minősül, így ÁGÉSZ, de nem közszolgáltatás.
- 56 A megtámadott határozat (120) preambulumbekzdése szerint a spanyol törvény rendelkezései mindenesetre technológiailag semlegesek. Az említett törvény meghatározása szerint a távközlés hálózatok és kapcsolódó létesítmények felhasználásával nyújtott elektronikus kommunikációs szolgáltatásokat jelent. A távközlés a jelek továbbítása bármely távközlési hálózaton, nem pedig kifejezetten a földfelszíni hálózaton. Ezenfelül a törvény egyik célkitűzéseként a szabályozás technológiai semlegességének a lehető legnagyobb mértékű ösztönzését jelöli meg.
- 57 A megtámadott határozat (121) preambulumbekzdése szerint, bár a forrásátadás időpontjában hatályos jogszabály a műsorszolgáltatást közszolgáltatásként határozta meg, e meghatározás nem terjeszthető ki egy adott támogató platform üzemeltetésére. Ezenfelül ott, ahol több átviteli platform is létezik, ezek egyike nem tekinthető „alapvetőnek” a műsorjelek továbbítása szempontjából. A Bizottság álláspontja szerint emiatt nyilvánvaló hibának minősült volna az, ha a spanyol jogszabályok a műsorjeleknek egy adott platformon keresztüli továbbítását közszolgáltatásnak nyilvánították volna.
- 58 Ezenfelül a Bizottság a megtámadott határozat (123) és (124) preambulumbekzdésében elutasította azt az érvet, amely szerint a földfelszíni hálózatok üzemeltetését a baszk kormány, a baszk helyi önkormányzatok szövetsége, valamint a három baszk regionális tanács által kötött intézményközi egyezmények közszolgáltatásként határozták meg.
- 59 A megtámadott határozat (172) preambulumbekzdésében a Bizottság e határozat (119)–(122) preambulumbekzdésére hivatkozva megállapította, hogy sem a Spanyol Királyság, sem a baszk hatóságok nem határozták meg egyértelműen közszolgáltatásként a földfelszíni platform üzemeltetését.

- 60 Meg kell állapítani, hogy a közszolgáltatásnak a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében vett fogalmát illetően a felek nem vitatják azt, hogy e fogalom megfelel az ÁGÉSZ-nek az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése értelmében vett fogalmának (lásd ebben az értelemben: 2008. február 12-i BUPA és társai kontra Bizottság ítélet, T-289/03, EBHT, EU:T:2008:29, 162. pont; 2014. július 16-i Zweckverband Tierkörperbeseitigung kontra Bizottság ítélet, T-309/12, EU:T:2014:676, 132. pont).
- 61 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamok széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak meghatározásánál, hogy mit tekintenek ÁGÉSZ-nek, ebből kifolyólag e szolgáltatásoknak valamely tagállam általi meghatározását a Bizottság kizárólag nyilvánvaló hiba esetén kérdőjelezheti meg (lásd: 2005. június 15-i Olsen kontra Bizottság ítélet, EBHT, EU:T:2005:218, 216. pont; 2008. október 22-i TV2/Danmark és társai kontra Bizottság ítélet, T-309/04, T-317/04, T-329/04 és T-336/04, EBHT, EU:T:2008:457, 101. pont; 2009. október 6-i FAB kontra Bizottság ítélet, T-8/06, EU:T:2009:386, 63. pont). A Bizottság a tárgyra vonatkozó harmonizált közösségi szabályozás hiányában ugyanis nem jogosult az állami üzemeltető által teljesítendő közszolgáltatási feladat terjedelméről, vagyis az e feladathoz kapcsolódó költségek mértékéről, sem a nemzeti hatóságok által e tekintetben tanúsított politika célszerűségéről, sem pedig az állami üzemeltető gazdasági hatékonyságáról határozni (lásd ebben az értelemben: 1997. február 27-i FFSA és társai kontra Bizottság ítélet, T-106/95, EBHT, EU:T:1997:23, 108. pont; 2010. július 1-jei M6 kontra Bizottság ítélet, T-568/08 és T-573/08, EBHT, EU:T:2010:272, 139. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az EU-Szerződést és az EUM-Szerződést kiegészítő, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló 26. jegyzőkönyv 1. cikkének első francia bekezdéséből az következik, hogy az EUMSZ 14. cikk szerinti ÁGÉSZ-ekre vonatkozó közös uniós értékek magukban foglalják különösen a nemzeti, regionális és helyi hatóságok alapvető szerepét és széles mérlegelési jogkörét a tekintetben, hogy a felhasználók igényeihez a lehető legközelebb álló módon hogyan gondoskodjanak az ÁGÉSZ-ek nyújtásáról, más által való ellátásáról, illetve megszervezéséről.
- 62 Az ÁGÉSZ-ek meghatározására vonatkozó tagállami jogkör azonban nem korlátlan, és nem gyakorolható önkényesen egyedül azon célból, hogy egy adott ágazatot kivonjanak a versenyszabályok alkalmazása alól (BUPA és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 60. pont, EU:T:2008:29, 168. pont). A szóban forgó szolgáltatásnak ahhoz, hogy ÁGÉSZ-nek minősüljön, olyan általános gazdasági érdeket kell szolgálnia, amely sajátos jelleget mutat a gazdasági élet más tevékenységei által szolgált érdekekhez képest (1991. december 10-i Merci convenzionali porto di Genova ítélet, C-179/90, EBHT, EU:C:1991:464, 27. pont; 1997. július 17-i GT-Link-ítélet, C-242/95, EBHT, EU:C:1997:376, 53. pont).
- 63 A Törvényszék által a Bizottság mérlegelési felett gyakorolt felülvizsgálat terjedelme szükségképpen figyelembe veszi azt, hogy a valamely szolgáltatásnak a tagállam által ÁGÉSZ-ként történő meghatározását a Bizottság csak nyilvánvaló hiba esetén kérdőjelezheti meg. E felülvizsgálat során azonban meg kell győződni arról, hogy tiszteletben tartanak-e bizonyos minimális kritériumokat, amelyek többek között arra vonatkoznak, hogy létezik-e a szóban forgó gazdasági szereplőket ÁGÉSZ-feladattal felruházó közhatalmi aktus, valamint e feladat egyetemes és kötelező jellegű-e (lásd: 2012. november 7-i CBI kontra Bizottság ítélet, T-137/10, EBHT, EU:T:2012:584, 100. és 101. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Egyébiránt a [z [EUMSZ 106. cikk] (2) bekezdésének az ÁGÉSZ-ek működtetésével megbízott vállalkozásoknak közszolgáltatással járó ellentételezés formájában megítélt állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2005. november 28-i 2005/842/EK bizottsági határozat (HL L 312., 67. o.) 4. cikke értelmében az érintett vállalkozást az ÁGÉSZ kezelésének a feladatával egy vagy több hivatalos aktus útján kell megbízni, melynek formáját minden egyes tagállam maga határozhatja meg, és ezen aktusoknak többek között tartalmazniuk kell a közszolgáltatási kötelezettség jellegét és időtartamát, valamint az érintett vállalkozásokat és területet.
- 64 A jelen ügyben a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a szóban forgó szolgáltatás nem minősül az uniós jog értelmében ÁGÉSZ-nek. Álláspontja szerint piaci hiányosság állt fenn amiatt, hogy a műsorszolgáltatók nem álltak készen arra, hogy viseljék a hálózatnak a II. térségre való kiterjesztéséhez kapcsolódó kiegészítő költségeket. Az, hogy a szóban

forgó spanyol szabályozás nem kötötte ki kifejezetten, hogy a szóban forgó szolgáltatás közszolgáltatás, nem teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy ne végezze el a szolgáltatásnak az azon rendelkezések alapján történő értékelését, amelyet az említett intézmény fogadott el az ÁGÁSZ fennállására vonatkozóan, és ez annál inkább igaz, mivel e szabályozás a szóban forgó szolgáltatást általános érdekű szolgáltatásnak minősíti. A Spanyol Királyság a tárgyalás során kijelentette, hogy az érintett gazdasági szereplőket a spanyol hatóságok aktusainak összessége útján bízták meg a közszolgáltatási kötelezettségekkel, méghozzá többek között az említett hatóságok és gazdasági szereplők közötti közbeszerzési szerződések útján.

- 65 Ez az érvelés nem bizonyítja, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (119)–(122) és (172) preambulumbekkezdésében tévesen állapította meg, hogy a szóban forgó szolgáltatást, azaz a DTT-hálózatnak a II. térségen belüli kiépítését, karbantartását és üzemeltetését nem határozták meg egyértelműen közszolgáltatásként a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében.
- 66 Igaz, hogy a rádiós és televíziós műsorszolgáltató hálózat üzemeltetésére vonatkozó szolgáltatást a spanyol állam általános érdekű szolgáltatásnak minősítette a Törvényszék által elrendelt pervezetési intézkedések (lásd a fenti 26. pontot) nyomán a Bizottság által benyújtott 11/1998. sz. és 32/2003. sz. törvénynek az e törvények 1. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikke értelmében.
- 67 Az 11/1998. sz. és 32/2003. sz. törvények 2. cikkéből azonban az következik, hogy e minősítés minden távközlési szolgáltatásra vonatkozik, ideértve a rádiós és televíziós műsorszolgáltatási hálózatokat. Márpedig önmagában az, hogy valamely szolgáltatást a nemzeti jog általános érdekűnek minősít, nem jelenti azt, hogy minden olyan gazdasági szereplőt, aki ezt a szolgáltatást végzi, a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében egyértelműen meghatározott közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bízták meg. Ha ez így lenne, Spanyolországban minden távközlési szolgáltatás az ezen ítélet értelmében vett ÁGÁSZ-nak minősülne, ami semmilyen módon nem következik ezekből a törvényekből. E tekintetben azt is meg kell állapítani, hogy a 32/2003. sz. törvény 2. cikkének (1) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy az e törvény értelmében vett általános érdekű szolgáltatásokat szabad verseny rendszerének keretében kell teljesíteni. Márpedig a szolgáltatásnak a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében ÁGÁSZ-szá minősítése azt követeli meg, hogy a szolgáltatás kezelésének a feladatát bizonyos vállalkozásokra bízzák.
- 68 Meg kell állapítani ezenfelül, hogy a Bizottság nem követett el hibát azáltal, hogy a megtámadott határozat (119)–(125) preambulumbekkezdésében megvizsgálta, hogy a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) első kritériuma a földfelszíni hálózatok üzemeltetésére vonatkozó szolgáltatás tekintetében teljesül-e, és nem azt, hogy az teljesül-e a rádiós és televíziós műsorszolgáltató hálózatok üzemeltetésére vonatkozó szolgáltatás tekintetében, amint azt a Spanyol Királyság állítja. E tekintetben az említett határozat (120) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a 32/2003. sz. törvény rendelkezései technológiailag semlegesek, és a távközlés a jeleknek a mindenfajta műsorszolgáltató hálózaton keresztüli közvetítését jelenti, és nem csak konkrétan a földfelszíni hálózaton keresztüli közvetítését, amit a Spanyol Királyság nem vitatott. A spanyol törvény ezen megfontolásai alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a Bizottság tévesen állapította meg e határozat (119) és (122) preambulumbekkezdésében, hogy az említett törvényben a földfelszíni hálózat üzemeltetését nem határozták meg a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében vett közszolgáltatásként.
- 69 Ami azt az érvelést illeti, amely szerint az érintett gazdasági szereplőket a spanyol hatóságok aktusainak összessége útján bízták meg közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével, és többek között az említett hatóságok és gazdasági szereplők közötti közbeszerzési szerződések útján, meg kell állapítani, hogy ennek az érvelésnek sem lehet helyt adni.

- 70 Mivel ugyanis a Spanyol Királyság ebben a tekintetben arra hivatkozik, hogy a DTT-re való átállás céljából elfogadott nemzeti terv, melyet a spanyol Miniszterek Tanácsa 2007. szeptember 7-én fogadott el, célként annak elérését írta elő, hogy a spanyol lakosságnak a DTT-szolgáltatás általi lefedettsége az említett lakosságnak az analóg televíziós, 2007-es szolgáltatás lefedettségének feleljen meg, azaz e lefedettség terjedjen ki a lakosság több mint 98%-ára (lásd a fenti 4. pontot), meg kell állapítani, hogy e terv semmilyen gazdasági szereplőt nem bízott meg közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével.
- 71 A hatóságok és az érintett gazdasági szereplők között kötött közbeszerzési szerződéseket illetően valóban igaz, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a közszolgáltatásra vonatkozó megbízást megállapodás jellegű aktusok is tartalmazhatják, amennyiben azok a közhatalmi szervektől származnak, és kötelező erejűek, és ez annál inkább így van, ha az ilyen aktusok a jogszabályokban előírt kötelezettségeket konkretizálják (lásd: CBI kontra Bizottság ítélet, fenti 63. pont, EU:T:2012:584, 109. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat). A jelen ügyben azonban a Spanyol Királyság nem nyújtott be olyan szerződést, amely alátámasztaná az állítását. Ezenfelül önmagában amiatt, hogy valamely szolgáltatás közbeszerzési szerződés tárgyát képezi, e szolgáltatás nem minősül automatikusan és az érintett hatóságok közlései nélkül a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében vett ÁGÉSZ-nak.
- 72 A Bizottságnak a megtámadott határozat (123) és (124) preambulumbekzdésében szereplő azon megállapításai tekintetében, amelyek szerint a baszk kormány, a baszk helyi önkormányzatok szövetsége, valamint a három baszk regionális tanács által kötött intézményközi egyezmények a földfelszíni hálózat üzemeltetését szintén nem határozzák meg közszolgáltatásként, meg kell állapítani, hogy azokat a Spanyol Királyság nem vitatta.
- 73 Ezenfelül rá kell mutatni arra, hogy a spanyol hatóságok semmilyen időpontban nem tudták meghatározni, hogy a spanyol törvény vagy az üzemeltetési megállapodások milyen közszolgáltatási kötelezettségekkel bízták meg a DTT-hálózat üzemeltetőit, és erre vonatkozóan bizonyítékokat sem tudtak előterjeszteni.
- 74 Végezetül a megtámadott határozat (121) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a Bizottság álláspontja szerint egy adott támogató platform – a jelen esetben a földfelszíni platform – üzemeltetésének a közszolgáltatásként való meghatározása a spanyol hatóságok részéről nyilvánvaló hibának minősült volna, mivel tekintettel arra, hogy több átviteli platform is létezik, ezek egyike nem tekinthető „alapvetőnek” a műsorjelek továbbítása szempontjából (lásd a fenti 57. pontot), amit a Spanyol Királyság nem vitatott.
- 75 Ebből következően a Bizottság nem követett el hibát annak megállapításával, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetésére vonatkozó szolgáltatásnak a közszolgáltatásként való egyértelmű meghatározása hiányában a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) első kritériuma nem teljesült.
- 76 E megállapítást nem vonják kétségbe a Spanyol Királyság által felhozott egyéb érvek sem.
- 77 Először is azon érvet illetően ugyanis, amely szerint a Bizottság jogellenesen szorítkozott kizárólag Baszkföld autonóm közösség esetének a vizsgálatára, meg kell állapítani egyrészt azt, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (119) és (120) preambulumbekzdésében tekintetbe vette a 11/1998. sz. és 32/2003. sz. törvényt is, amelyeknek a hatálya nem korlátozódik az említett autonóm közösségre. Másrészt az említett határozat (114) preambulumbekzdéséből következik, hogy a spanyol hatóságok véleménye szerint az autonóm közösségeknek a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) szerint az állami támogatás hiányára kell hivatkozniuk, és az említett hatóságok a legjobb és egyetlen példaként az említett esetet említették. E preambulumbekzdés szerint semmilyen más autonóm közösség nem terjesztett elő annak bizonyítására alkalmas érvelést, hogy a földfelszíni hálózat üzemeltetése közszolgáltatás. A Spanyol Királyság tehát nem kifogásolhatja a Bizottsággal szemben, hogy a vizsgálatát Baszkföld autonóm

közösség esetére összpontosította. Ezenfelül az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatással kapcsolatos határozat jogszerűségét azon információk alapján kell megítélni, amelyek a határozat meghozatalakor a Bizottság rendelkezésére álltak (lásd: 2008. április 15-i Nuova Agricast ítélet, C-390/06, EBHT, EU:C:2008:224, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

78 Másodszor a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy mivel a Bizottság nem végzett azon rendelkezések alapján történő értékelést, amelyeket az említett intézmény az ÁGÉSZ fennállására vonatkozóan fogadott el, nem tartotta tiszteletben az európai uniós állami támogatási szabályoknak az ÁGÉSZ-ek nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló közleményének (HL 2012. C 8., 4. o.) 47. pontját. Ezt az érvet el kell utasítani. Igaz, hogy az említett pontban a Bizottság megállapította, hogy az ÁGÉSZ kezelésével megbízott vállalkozások sajátos feladattal megbízott vállalkozások, és a sajátos közszolgáltatási feladat főszabály szerint olyan szolgáltatások nyújtására vonatkozik, amelyeket egy vállalkozás saját üzleti érdekeinek figyelembevétele mellett nem, vagy nem olyan mértékben vagy nem ugyanolyan feltételekkel végezne el. Meg kell azonban állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban az ÁGÉSZ fennállását nem a piaci hiányosság fennállásának a hiánya miatt vitatta, hanem azt mondta ki, hogy a szóban forgó szolgáltatás a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet (EU:C:2003:415) értelmében nem került egyértelműen meghatározásra közszolgáltatásként. Az a követelmény, amely szerint az ÁGÉSZ-re vonatkozó feladatot a tagállamnak meg kell határoznia annak érdekében, hogy az ezen ítéletben foglalt első feltétel teljesüljön, ebben a pontban is szerepel. Ezenkívül a piaci hiányosság fennállása nem elég az ÁGÉSZ fennállásának a megállapításához.

– A fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott negyedik, a közösség számára a legkevesebb költség okozására vonatkozó kritériumról

79 E kritérium szerint, amikor egy adott esetben a közszolgáltatási kötelezettség végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történik, amely lehetővé tenné, hogy azt a jelöltet válasszák, aki a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatást tudja nyújtani, a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyet egy átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek végrehajtásakor felmerülnének, figyelemmel az érintett bevételekre (Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, fenti 17. pont, EU:C:2003:415, 93. pont).

80 A megtámadott határozat (128) preambulumbekzdésében a Bizottság megállapította, hogy mivel közbeszerzési eljárásra nem került sor, a baszk hatóságok szerint a feltétel teljesül arra tekintettel, hogy a baszk kormány tulajdonában álló közzállalkozás, amely az adatátviteli szolgáltatásokat nyújtja, valamint biztosítja a rádiós és televíziós műsorszolgáltatók lefedettségét, jól vezetett és az elvárt tevékenységek elvégzéséhez megfelelően felszerelt vállalkozás. Egy költség-összehasonlító tanulmány alapján, melyet nem bocsátottak a Bizottság rendelkezésére, a baszk hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy a műholdas szolgáltatás drágább lett volna, mint a szóban forgó közzállalkozás földfelszíni hálózatának fejlesztése. A Bizottság álláspontja szerint azonban a műholdas technológiával való összehasonlítás nem elegendő a közzállalkozás hatékonyságának bizonyításához, mivel lehetséges, hogy más földfelszíni szolgáltatók is nyújthatták volna a szolgáltatást, alacsonyabb költségek mellett. A Bizottság ezért megállapította, hogy a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott negyedik kritérium Baszkföld autonóm közösség tekintetében nem teljesül.

81 A Spanyol Királyság lényegében kizárólag azzal érvel, hogy a műholdas platformmal összehasonlítva a földfelszíni platform a költségek tekintetében hatékonyabb megoldás volt, mivel az analóg földfelszíni televíziózáshoz már megvolt az infrastruktúra, és ezt egy 2007 júliusi tanulmány is bizonyítja. A Spanyol Királyság tehát nem vitatja a Bizottság azon megállapítását, amely szerint a műholdas

technológiával való összehasonlítás nem elég annak a bizonyításához, hogy a szóban forgó, Baszkföldön tevékenykedő közvállalkozás hatékony vállalkozás, tekintettel arra, hogy más földfelszíni szolgáltatók is nyújthatták volna a szolgáltatást alacsonyabb költségek mellett.

- 82 Következésképpen a Spanyol Királyság nem bizonyította, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott negyedik kritériumra vonatkozó követelmények nem teljesülnek.
- 83 Mivel mindenesetre a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott kritériumok kumulatívak, a Bizottság számára a gazdasági előny jogszerű megállapításához elegendő volt annak a bizonyítása, hogy e kritériumok közül egy nem teljesül.
- 84 A jelen jogalap második részét tehát el kell utasítani.

A harmadik, a verseny torzulásának a hiányára alapított részről

- 85 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság hibát követett el a verseny torzulásának az elemzésekor azáltal, hogy a megtámadott határozat (130) preambulumbekzdésében azt állapította meg, hogy a földfelszíni és a műholdas platform azonos piachoz tartozik. Álláspontja szerint egyrészt a digitális műholdas televíziós szolgáltatások olyan szolgáltatások, amelyekért fizetni kell, míg a DTT-szolgáltatásokhoz való hozzáférés ingyenes. Másrészt a Comisión del mercado de la telecomunicaciones (a spanyol távközlési piaccal foglalkozó bizottság) a 2006. február 2-i határozatában megállapította, hogy a televíziós és rádiós jelek műholdas továbbítását támogató szolgáltatások nem tartoznak a földfelszíni hullámokkal történő televíziós műsorszolgáltatást támogató szolgáltatások piacára. Ezenfelül a II. térségben nincs verseny, mivel az semmilyen módon nem vonzó a hálózat üzemeltetői számára.
- 86 Meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (130) preambulumbekzdésében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a földfelszíni és a műholdas platform azonos piachoz tartozik. Ezt a következtetést az említett határozat (131)–(137) preambulumbekzdésében hét különböző tényezőre hivatkozva támasztotta alá. Végezetül az említett határozat (138) preambulumbekzdésében megállapította, hogy mivel a műholdas és földfelszíni műsorszóró platformok egymással versenyeznek, a DTT II. térségen belüli kiépítésére, üzemeltetésére és karbantartására irányuló intézkedés a két platform közötti verseny torzulásához vezet. Álláspontja szerint a szóban forgó intézkedés más platformokat is hátrányosan érint, különösen az internetes televíziózást.
- 87 E megállapításokat a Spanyol Királyság érvelése nem vonja kétségbe.
- 88 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a Bizottságnak nem azt kell megállapítania, hogy a támogatásoknak tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, hanem csak azt kell megvizsgálnia, hogy e támogatások képesek-e hatást gyakorolni a kereskedelemre és torzítani a versenyt (lásd: 2005. december 15-i Unicredito Italiano ítélet, C-148/04, EBHT, EU:C:2005:774, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2011. június 9-i Comitato „Venezia vuole vivere” és társai kontra Bizottság ítélet, C-71/09 P, C-73/09 P és C-76/09 P, EBHT, EU:C:2011:368, 134. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. május 8-i Libert és társai, C-197/11 és C-203/11, EBHT, EU:C:2013:288, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 89 Konkrétan, ha az állam által nyújtott támogatás valamely vállalkozás helyzetét megerősíti az Unión belüli kereskedelemben versenytársaival szemben, a támogatást olyannak kell tekinteni, mint amely érinti ezt a kereskedelmet (lásd: Unicredito Italiano ítélet, fenti 88. pont, EU:C:2005:774, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Libert és társai ítélet, fenti 88. pont, EU:C:2013:288, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 90 Először is azon érvet illetően, amely szerint azt, hogy a földfelszíni és a műholdas platform nem azonos piachoz tartozik, az bizonyítja, hogy a digitális műholdas televíziós szolgáltatásokért fizetni kell, míg a DTT-szolgáltatásokhoz való hozzáférés ingyenes, meg kell állapítani, hogy amint azt a Bizottság is állítja, technológiai szinten mindkét platform képes arra, hogy ingyenes vagy fizetős televíziós kínálat közvetítőjeként szolgáljon. Ezenfelül a Spanyolországban DTT-s műsorszolgáltatásra vonatkozó engedéllyel rendelkezők sugározhatnak fizetős csatornákat, és a spanyol DTT-s kínálat fizetős és ingyenes csatornákat is magában foglalhat. Ezt az érvet tehát el kell utasítani.
- 91 Másodszor a Comisión del mercado de la telecomunicacionesnek a Spanyol Királyság által hivatkozott megállapításait érintően le kell szögezni, hogy azok nem vonhatják kétségbe a Bizottság által a megtámadott határozatban tett megállapítást. A Spanyol Királyság ugyanis nem közölte, hogy a Bizottság milyen eset tekintetében vonta le a következtetéseket, és azt sem, hogy ezekben az esetekben milyen okokból állapította meg, hogy a földfelszíni és a műholdas platform nem azonos piachoz tartozik.
- 92 Harmadszor a II. térségben fennálló verseny hiányára vonatkozó érv tekintetében meg kell állapítani, hogy ezt az érvet is el kell utasítani. Az említett térségben a verseny létezését ugyanis többek között az bizonyítja, amint azt a Bizottság az a megtámadott határozat (131) preambulumbekzdésében megállapította, hogy egy műholdas platform-üzemeltető részt vett a digitális televíziós lefedettségének a Kantábriában történő bővítésére vonatkozó közbeszerzési eljárásban. Ezenfelül már megállapításra került, hogy a földfelszíni és a műholdas platform között verseny van (FAB kontra Bizottság ítélet, fenti 61. pont, EU:T:2009:386, 55. pont; 2010. június 15-i Mediaset kontra Bizottság ítélet, T-177/07, EBHT, EU:T:2010:233, 97. pont).
- 93 A jelen jogalap harmadik részét, és következésképpen e jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A második, másodlagosan az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának a megsértésére alapított jogalapról

- 94 A Spanyol Királyság másodlagosan azzal érvel, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdését és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontját. E tekintetben azt állítja, hogy a Bizottság megfordította a bizonyítási terhet, mivel nem bizonyította egyértelműen, hogy a technológiai semlegesség elvét megsértették. Álláspontja szerint a Bizottság nem igazolta az annak megállapításához alkalmazott extrapolációs módszert, hogy a közbeszerzési eljárások többsége nem volt technológiailag semleges. A Bizottság az alkalmazott statisztikai módszert sem igazolta, így lehetetlen volt annak megállapítása, hogy konkrétan melyik közbeszerzési eljárásokra hivatkozik a megtámadott határozat 29. lábjegyzetében. A Bizottság által kiválasztott minta nem reprezentatív. A Spanyol Királyság álláspontja szerint az extrapolációs technika önkényes módon került alkalmazásra, túllépve a Bizottság rendelkezésére álló mérlegelési mozgásteret.
- 95 Először is az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének az állítólagos megsértését illetően meg kell állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (172) preambulumbekzdésében elutasította a szóban forgó támogatási intézkedésnek az ezen rendelkezés alapján történő igazolását, rámutatva arra, hogy a spanyol hatóságok a földfelszíni platform üzemeltetését nem határozták meg egyértelműen közszolgáltatásként. A Bizottság e tekintetben a fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott első kritériumra vonatkozó megállapításaira hivatkozott az ÁGÉSZ meghatározásának hiányát érintően.
- 96 Mivel a Spanyol Királyságnak az ÁGÉSZ fennállására vonatkozó érvelése már elutasításra került, és e tagállam a jelen jogalap keretében semmilyen további érvet nem terjesztett elő, meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem sértette meg az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdését.

- 97 Másodszer az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának az állítólagos megsértését érintően meg kell állapítani, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatásoknak a belső piaccal való összeegyeztethetlenségére vonatkozó és az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében előírt általános elv alóli kivételeket szigorúan kell értelmezni (lásd: 2004. április 29-i Németország kontra Bizottság ítélet, C-277/00, EBHT, EU:C:2004:238, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2010. október 14-i Nuova Agricast és Cofra kontra Bizottság ítélet, C-67/09 P, EBHT, EU:C:2010:607, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 98 Ezenfelül emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának alkalmazása tekintetében széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amelynek a gyakorlása összetett gazdasági és társadalmi értékeléseket foglal magában. A bírósági felülvizsgálat e mérlegelési jogkör gyakorlása tekintetében az eljárási és az indokolási szabályok betartásának vizsgálatára, valamint a megállapított tények tárgyi pontosságának, továbbá a téves jogalkalmazás, a tényekre vonatkozó nyilvánvaló értékelési hiba és a hatáskörrel való visszaélés hiányának ellenőrzésére korlátozódik (2002. szeptember 26-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-351/98, EBHT, EU:C:2002:530, 74. pont; 2004. április 29-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-372/97, EBHT, EU:C:2004:234, 83. pont).
- 99 Emlékeztetni kell arra is, hogy bár a Bizottság mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a gazdasági jellegű értékelések vonatkozásában, ez azonban nem jelenti azt, hogy az uniós bíróság nem vizsgálhatja felül gazdasági jellegű tényeknek a Bizottság általi értelmezését. Az uniós bíróságnak ugyanis nem csupán a hivatkozott bizonyítékok tárgyi valóságát, megbízhatóságát és következetességét kell vizsgálnia, hanem azt is ellenőriznie kell, hogy a bizonyítékok képezik-e az adott összetett helyzet értékeléséhez figyelembe veendő összes releváns adatot, valamint hogy e bizonyítékok alátámasztják-e a belőlük levont következtetéseket. E felülvizsgálat keretében azonban az uniós bíróság nem helyettesítheti a Bizottság gazdasági értékelését a sajátjával. Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy ha valamely intézmény széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, akkor bizonyos eljárási garanciák tiszteletben tartásának ellenőrzése alapvető fontosságú. Az ítélkezési gyakorlat szerint e garanciák között szerepel az adott eset valamennyi releváns elemének az illetékes intézmény által elvégzendő alapos és pártatlan vizsgálatára, valamint a határozatának megfelelő indokolására vonatkozó kötelezettség (lásd: 2007. november 22-i Spanyolország kontra Lenzing ítélet, C-525/04 P, EBHT, EU:C:2007:698, 56–58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bizottság köteles a kifogásolt intézkedések vizsgálatára irányuló eljárást alaposan és pártatlanul lefolytatni abból a célból, hogy a támogatás fennállását, és adott esetben az összeegyeztethetlenségét vagy a jogellenességét megállapító végleges határozat meghozatala során a lehető legteljesebb körű és legmegbízhatóbb információk álljanak ehhez a rendelkezésére (lásd: 2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EBHT, EU:C:2014:217, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 100 Annak bizonyításához, hogy a Bizottság olyan téves jogalkalmazást követett el a tények értékelése tekintetében, amely igazolja a megtámadott határozat megsemmisítését, a felperes által előterjesztett bizonyítékoknak elegendőeknek kell lenniük ahhoz, hogy a határozatban foglalt ténybeli értékelést megfosszák a hitelességétől (1996. december 12-i AIUFFASS és AKT kontra Bizottság ítélet, T-380/94, EBHT, EU:T:1996:195, 59. pont; FAB kontra Bizottság ítélet, fenti 61. pont, EU:T:2009:386, 78. pont).
- 101 A jelen ügyben a megtámadott határozat (148)–(171) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó támogatás nem tekinthető összeegyeztethetőnek a belső piaccal az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján, mivel álláspontja szerint a szóban forgó intézkedés nem tartja tiszteletben a technológiai semlegesség elvét, nem arányos, és nem képez megfelelő eszközt a II. térség lakosságának a szabadon fogható csatornák tekintetében fennálló lefedettségének a biztosításához. E tekintetben a Bizottság az említett határozat (155) preambulumbekzdésében megállapította, hogy a közbeszerzési eljárások döntő többsége nem volt technológiailag semleges, mivel azok keretében a földfelszíni technológiára és a DTT platformra hivatkoztak. Ebben az összefüggésben a Bizottság a szóban forgó támogatásnak az e határozat (23)–(36) preambulumbekzdésében foglalt leírására hivatkozott.

- 102 A megtámadott határozat (34) preambulumbekzdésében a Bizottság megállapította, hogy a legtöbb közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő hatóságok az eljárás tárgyának meghatározásában közvetlenül vagy a műszaki előírások vagy a finanszírozandó berendezések ismertetésében közvetetten hivatkoznak a földfelszíni technológiára és a DTT platformra. Abban a néhány esetben, ahol kifejezetten megemlítik a műholdas technológiát, ez a műholdas jel földi tornyokon elhelyezett parabolaantenna segítségével történő vételére, vagy a digitális televíziózáshoz a III. térségben szükséges berendezésekre korlátozódik. A Bizottság álláspontja szerint igen kevés volt az olyan, bővítési tárgyú közbeszerzési eljárás, amely technológiailag semleges volt, és nem zárta ki a DTT-től eltérő technológiákat.
- 103 E tekintetben a Bizottság a megtámadott határozat 29. lánjegyzetében megjegyezte, hogy a Kasztília–La Mancha autonóm közösség kivételével valamennyi régió által lefolytatott 516 közbeszerzési eljárásból a Bizottság 82 eljárást vizsgált, amelyekből 17 a bővítésre, és 65 a szállításra irányult. Ebből mindössze 9 minősült technológiailag semlegesnek, mégpedig három közbeszerzési eljárás a Kasztília és Leónban (Spanyolország) történő bővítést érintően, és hat szállításra irányuló közbeszerzési eljárás, ebből öt a Kanári-szigeteken (Spanyolország), és egy Kantábriában.
- 104 A Bizottság azzal, hogy a minta alapján megállapította a technológiai semlegesség elvének a szóban forgó intézkedés által történő megsértését, nem követett el nyilvánvaló hibát, és nem fordította meg az ezen elvre vonatkozó bizonyítási terhet. Nem volt köteles arra, hogy e tekintetben több információt szolgáltatson. A támogatási programok esetében ugyanis a Bizottság szorítkozhat a szóban forgó program jellemzőinek tanulmányozására, amikor a határozat indokolásában azt mérlegeli, hogy e program az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében meghatározott célok valamelyikének megvalósítására alkalmas-e. Így a Bizottság az ilyen programra vonatkozó határozatban nem köteles elemzést lefolytatni az e program alapján nyújtott valamennyi egyedi támogatásról. Csak a támogatások visszatéríttetésének szakaszában lesz szükséges minden egyes érintett vállalkozás egyedi helyzetének vizsgálata (2002. március 7-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-310/99, EBHT, EU:C:2002:143, 89. és 91. pont; Comitato „Venezia vuole vivere” és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 88. pont, EU:C:2011:368, 63. pont; 2013. június 13-i HGA és társai kontra Bizottság ítélet, C-630/11 P–C-633/11 P, EBHT, EU:C:2013:387, 114. pont).
- 105 E tekintetben el kell utasítani a Spanyol Királyság azon érvét, amely szerint a Bizottság nem szorítkozhatott volna a közbeszerzések tekintetében egy minta elemzésére, hanem a megtámadott határozatban minden érintett közbeszerzési eljárást azonosítania kellett volna. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis, ha a Bizottság általánosan és elvontan foglal állást valamely támogatási program tárgyában, azt a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítja, és elrendeli az e program keretében nyújtott támogatások visszatéríttetését, a tagállam feladata, hogy az ilyen visszatéríttetési művelettel érintett minden egyes vállalkozás egyedi helyzetét megvizsgálja (Comitato „Venezia vuole vivere” és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 88. pont, EU:C:2011:368, 64. pont).
- 106 Nem lehet helyt adni a Spanyol Királyság azon érvének sem, amely szerint a minta nem volt kellőképpen jelentős amiatt, hogy a Bizottság által elemzett 82 közbeszerzési eljárásból 65 szállításra irányuló közbeszerzési eljárás volt, amelyeket a megtámadott határozat nem érint. A hálózat bővítését érintő és a Bizottság által elemzett 17 közbeszerzési eljárás ugyanis mindenestre a jelen ügyben kellőképpen jelentős volt többek között arra tekintettel, hogy a közigazgatási eljárás Spanyolországban tizenhat autonóm közösséget érintett.
- 107 A Spanyol Királyság azon érve tekintetében, amely szerint a Bizottság nem igazolta az azon megállapításhoz vezető extrapolációs módszert, amely szerint a közbeszerzési eljárások döntő többsége nem technológiailag semleges, a Spanyol Királyság állításaival ellentétben meg kell állapítani azt, hogy a Bizottság nem végzett extrapolációt azon következtetésével, hogy a minta tekintetében megállapított szabálytalanságok Spanyolország teljes területére kiterjednek. A Bizottság a szóban forgó támogatási program jellemzőinek a tanulmányozására szorítkozott, és éppen nem azt állapította meg, hogy amiatt, hogy az elemzett közbeszerzési eljárások nem tartották tiszteletben a technológiai semlegesség elvét, ezt az elvet a DTT-hálózat extrapolációja által érintett közbeszerzési eljárások közül valamennyi

tekintetében megsértették. amit többek között a megtámadott határozat rendelkező része is tükröz. E határozat 1. és 3. cikke szerint ugyanis a Spanyol Királyságnak a DTT-üzemeltetőkkel kizárólag azt a támogatást kell visszafizettetnie, amelyet a technológiai semlegesség elvének a megsértésével nyújtottak. Ezenfelül az említett határozat 4. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerint a Spanyol Királyságnak közölnie kell a Bizottsággal az e határozat 1. cikkében említett program keretében támogatásban részesített kedvezményezettek felsorolását, és a számukra a program keretében juttatott támogatás teljes összegét kedvezményezettenként, az ugyanezen határozat 6.2. szakaszában megjelölt bontásban.

- 108 Ezenfelül meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság, amelynek a Bizottsággal való együttműködési kötelezettségének teljesítése érdekében valamennyi olyan adatot a Bizottság rendelkezésére kell bocsátania, amely lehetővé teszi az intézmény számára azon felmentés feltételei meglétének ellenőrzését, amelyben a tagállam részesülni kíván (lásd: 2005. június 15-i Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ítélet, T-171/02, EBHT, EU:T:2005:219, 129. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), nem bizonyította, hogy a Bizottság által technológiailag semlegesnek tartott kilenc közbeszerzési eljáráson kívül más közbeszerzési eljárások is megfelelnek ennek a kritériumnak. A Bizottság a megtámadott határozat (182)–(197) preambulumbekkezdésében ismertette azokat a tényezőket, amelyek lehetővé teszik a közbeszerzési eljárásoknak a technológiailag semlegesként való minősítését. A Spanyol Királyság tehát nem szolgáltatott kellő bizonyítékot ahhoz, hogy a Bizottság ténybeli értékelését megfossa annak hitelességétől.
- 109 E tekintetben azt is meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság állításaival ellentétben a Bizottság a spanyol hatóságok részére a szóban forgó támogatás visszatéríttetésének a szakaszában küldött, 2013. december 9-i levelében nem ismerte el azt, hogy tévesen állapította meg hat közbeszerzési eljárás semlegességét. A Bizottság ugyanis az említett levélben csupán azt közölte, hogy a berendezések szállítására irányuló közbeszerzési szerződések nem képezik visszatéríttetés tárgyát, ami a megtámadott határozatnak az e határozat (110), (111) és (185) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 1. és 3. cikkéből is kitűnik.
- 110 Végezetül, mivel a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a Bizottság nem azonosította az általa elemzett 82 közbeszerzési eljárást, lényegében az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia az intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az uniós bíróság számára a jogszerűség felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását, és másrészt az érdekelték számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését. Nem elvárás az, hogy az indokolás minden releváns tényállásbeli és jogi elemet részletezzen, mivel azt a kérdést, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikkben foglalt követelményeknek, nemcsak megszövegezését illetően kell megválaszolni, hanem összefüggéseit, valamint az érintett területre vonatkozó jogszabályok összességét illetően is (1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EBHT, EU:C:1998:154, 63. pont; 2010. március 3-i Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság ítélet, T-102/07 és T-120/07, EBHT, EU:T:2010:62, 180. pont). A jelen ügyben, mivel a spanyol hatóságok a szóban forgó közbeszerzésekre vonatkozóan valamennyi adatot közöltek, és a Bizottság a megtámadott határozatban ismertette azokat a kritériumokat, amelyek alapján az érintett közbeszerzési szerződések technológiailag semlegesként minősíthetők, az említett határozat indokolása kellőképpen világos volt ahhoz, hogy a Spanyol Királyság megismerhesse a meghozott intézkedés indokait, és az uniós bíróság gyakorolhassa a jogszerűsége vonatkozó felülvizsgálatát.
- 111 A Spanyol Királyságnak az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának az állítólagos megsértésére vonatkozó érvét tehát el kell utasítani.
- 112 Következésképpen a második jogalapot el kell utasítani.

A harmadik, az eljárásjogi szabályok megsértésére alapított jogalapról

- 113 A Spanyol Királyság kifogásolja a Bizottsággal szemben, hogy megsértette az eljárásjogi szabályokat azért, hogy először is nem vette figyelembe az általa szolgáltatott bizonyítékokat, másodszer a közigazgatási eljárás keretében lefolytatott vizsgálat következtelen volt, harmadszor ezen eljárás során túlzott mértékű késedelmekre és a vizsgáló tekintetében bekövetkező változásokra került sor, és negyedszer a vizsgálati eljárás során a vizsgálat tekintetében végig az objektivitás és a pártatlanság hiánya állt fenn.
- 114 A Bizottság vitatja ezt az érvelést, és azzal érvel, hogy mivel a Spanyol Királyság nem említett olyan eljárásjogi szabályt, amelyet megsértettek volna, ez a jogalap elfogadhatatlan.
- 115 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-ának c) pontja értelmében a keresetlevélnek tartalmaznia kell a felhozott jogalapok rövid ismertetését. Ezen ismertetésnek kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az alperes a védelméért előkészíthesse, és a Törvényszék a keresetről határozhasson. Emlékeztetni kell továbbá arra is, hogy a felperes nem köteles arra, hogy kifejezetten megjelölje azt a konkrét jogszabályt, amelyre a kifogását alapítja, ha az érvelése kellően világos ahhoz, hogy az ellenérdekű fél és az uniós bíróság e szabályt mindenfajta nehézség nélkül azonosíthassa (lásd: 2013. február 20-i Caventa kontra OHIM – Anson's Herrenhaus [BERG] ítélet, T-224/11, EU:T:2013:81, 14. és 15. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 116 A jelen ügyben a Spanyol Királyság érvelése megfelel ezen követelményeknek, tehát elfogadható. Egyrészt ugyanis meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság az érvelése keretében számos alkalommal a Bizottság azon megállapításaira hivatkozik, amelyek a szóban forgó intézkedésnek az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében a belső piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkoznak. Másrészt a ténybeli elemek figyelembevételének és a koherenciának a hiányára, az eljárás túlzottan hosszú tartamára és az objektivitás és a pártatlanság hiányára alapított kifogások lényegében a megfelelő ügyintézés elvéhez kapcsolódó követelményekre vonatkoznak. A keresetből tehát a jogilag megkövetelt módon kitűnik, hogy a Spanyol Királyság a megfelelő ügyintézés elvének a megsértésére hivatkozik, amelyet a Bizottság akkor követett el, amikor a szóban forgó intézkedésnek az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében a belső piaccal való összeegyeztethetőségét vizsgálta. Ami a megfelelő ügyintézés elvének az állami támogatások területén való alkalmazását illeti, a következetes ítélkezési gyakorlat szerint ezen elv tiszteletben tartása a szóban forgó intézkedésnek a Bizottság általi gondos és pártatlan vizsgálatát kívánja meg (lásd: 2009. szeptember 9-i Holland Malt kontra Bizottság ítélet, T-369/06, EBHT, EU:T:2009:319, 195. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az első, a bizonyítékok figyelembevételének a hiányára alapított jogalapról

- 117 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság nem vette figyelembe a földfelszíni és a műholdas platform költségeinek az összehasonlítására vonatkozó valamennyi bizonyítékot.
- 118 Először is a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a Bizottság – anélkül, hogy e tekintetben indokolást szolgáltatott volna – a megtámadott határozatban nem vette figyelembe a spanyol hatóságok által kidolgozott és a DTT általános spanyolországi bevezetése folyamatának a referenciaköltségeire vonatkozó 2007. júliusi jelentést, amely *ex ante* kimutatja a DTT-nek a műholdas platformhoz viszonyított nagyobb hatékonyságát.
- 119 Ezt az érvelést el kell utasítani. A megtámadott határozat (52) és (156) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a Bizottság figyelembe vette a fenti 118. pontban említett jelentést. Az említett (52) preambulumbekkezdése tartalmazza a spanyol hatóságok ezzel kapcsolatos álláspontját. A Bizottság e határozat (156) preambulumbekkezdésében megvizsgálta az említett jelentést. E tekintetben a Bizottság

közölte, hogy a kérdéses jelentés nem bizonyítja elégséges mértékben a földfelszíni platform előnyét a műholdas technológiával szemben. A Bizottság álláspontja szerint a kérdéses jelentés éppen ellenkezőleg arra a következtetésre jut, hogy a lefedettségbővítést célzó konkrét technológiai megoldások kiválasztása régiónkénti elemzést igényel, az egyes régiók domborzati és demográfiai sajátosságainak figyelembevételével. A Bizottság álláspontja szerint a jelentés tehát inkább amellett szól, hogy a leginkább megfelelő platformot technológiailag semleges közbeszerzési eljárás keretében szükséges meghatározni.

- 120 Meg kell állapítani, hogy a fenti 118. pontban említett jelentés 6. pontjából az következik, hogy a spanyol hatóságok két lehetséges forgatókönyvet elemeznek, nevezetesen a lakosság lefedettségének 98%-ról 100%-ra bővítését és 96%-ról 100%-ra bővítését. E két forgatókönyv közül egyik sem felel meg a lakosság lefedettségének a 96%-ról 98,5%-ra való bővítésének. Ezenfelül az említett jelentésnek az említett két forgatókönyvre vonatkozó megállapításai szerint valószínű, hogy a legmegfelelőbb végső megoldás a két alternatívának – azaz a földfelszíni és a műholdas platformnak – a mérlegeléséből következik, mivel az egyik vagy a másik megoldást az esettől függően az azon lakosság fizikai helyének a feltételei és a körülményei szerint kell alkalmazni, amelyre a lefedettséget kibővítik. Anélkül, hogy autonóm közösségenként részletes tanulmányt készítenének, amely figyelembe veszi a föld orográfiaját, a lakosság területi megoszlását és a meglévő televíziós műsorszolgáltató hálózat helyzetét, lehetetlen előrelátni, hogy az egyes alternatívák milyen arányban járulnának hozzá a végső megoldáshoz. Amint azt a Bizottság állítja, a szóban forgó jelentés tehát semmilyen módon nem teszi le a voksát a II. térség tekintetében a földfelszíni technológia mellett. Meg kell állapítani ezenkívül azt is, hogy a Spanyol Királyság állításával ellentétben a Bizottság nem jelentette ki, hogy e jelentést nem független szakértő készítette.
- 121 Másodszor el kell utasítani a Spanyol Királyság azon érvelését, amely szerint a Bizottság nem készítette el a saját tanulmányát a különböző megoldások költségeire vonatkozóan, ellentétben az általa tett bejelentéssel. A Spanyol Királyság ugyanis nem bizonyította, hogy a Bizottság vállalta egy saját tanulmány elkészítését, amit egyébiránt a Bizottság vitat is. A Spanyol Királyság állításaival ellentétben a Bizottság által a spanyol hatóságoknak küldött 2011. május 27-i elektronikus levél nem tartalmaz a Bizottság részéről erre vonatkozóan tett kötelezettségvállalást.
- 122 Harmadszor a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság a fenti 13. pontban említett üzemeltető tanulmányának a jóváhagyására szorítkozott, mely tanulmányt azonban *ex post* végezték. Baszkföld autonóm közösség a Bizottság 2012. február 14-i tájékoztatáskérésére elküldte a költségekre vonatkozó saját becslését. E becslés megállapította, hogy a DTT-re vonatkozó megoldás költségei alacsonyabbak. Ezenfelül Andalúzia (Spanyolország) és Galícia (Spanyolország), valamint Baszkföld autonóm tartományok közölték a Bizottsággal az említett üzemeltető által elvégzett, és a műholdas megoldás költségeit ismertető elemzés másolatát. A Spanyol Királyság álláspontja szerint az említett közösségek értékelései azt mutatják, hogy ezen üzemeltető ajánlatai a földfelszíni megoldásnál magasabb költségekkel jártak volna. A Bizottság a megtámadott határozatban nem vette figyelembe ezeket a tényezőket. Ezenfelül azáltal, hogy az ugyanazon üzemeltető által elkészített tanulmányt részesítette előnyben, pártatlanságról tett tanúbizonyságot.
- 123 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Spanyol Királyság állításaival ellentétben az, hogy a Bizottság a bizonyos autonóm közösségek által az eljárás során elé terjesztett számításokat elutasította, nem a fenti 13. pontban említett üzemeltető tanulmányán alapult. A megtámadott határozat (157) preambulumbekzdéséből kitűnik ugyanis, hogy a Bizottság e számításokat azért utasította el, mert azon túl, hogy készítésük időpontja bizonytalan, a számítások egyike sem kellően részletes és megalapozott ahhoz, hogy alátámassza a földfelszíni technológia kiválasztását a lefedettségbővítéshez. Ezenfelül a számításokat egyetlen esetben sem független szakértő végezte.
- 124 A megtámadott határozat (158) preambulumbekzdésében a Bizottság utalt a fenti 13. pontban említett üzemeltetőnek a 2008 novemberi tanulmányára, amint az a hivatkozott határozat (67) preambulumbekzdéséből következik, annak érdekében, hogy hangsúlyozza azokat az

ellentmondásokat, amelyeket egy távközlési infrastruktúra üzemeltetője és egy hálózati berendezés szállítója által készített tanulmány mutat az említett tanulmányhoz képest. Ezen utóbbi tanulmány eredményeit azonban semmilyen módon nem hagyta jóvá. Csupán elutasította az említett üzemeltető által ismertetett költségek hasznosságát amiatt, hogy e költségek 2010-ből származnak, tehát a szóban forgó intézkedést követő időszakból.

- 125 Ebből következik, hogy a Bizottság figyelembe vette a bizonyos autonóm közösségek által előterjesztett számításokat, és semmilyen módon nem részesítette előnyben a fenti 13. pontban említett üzemeltető tanulmányát. A Spanyol Királyság érvelését tehát el kell utasítani.
- 126 Negyedszer a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság téves módon nem vett figyelembe egy, a felhasználók általi vételnek a DTT-t alkalmazó vagy műholdas megoldásait érintő költségek összehasonlítására vonatkozó jelentést, amelyet egy tanácsadó társaság készített 2012. szeptember 20-án, és amely szerint a műholdas platform költségei 7,7-szer magasabbak, mint a DTT platformé.
- 127 Ezt az érvelést el kell utasítani. A fenti 126. pontban említett jelentés ugyanis, amelyet a Bizottság részére egy olyan másik dosszié keretében nyújtottak be, amelyet az említett intézmény kezelt, a digitális hozadék felszabadítása nyomán a televíziós vételre szolgáló berendezések átalakításához kapcsolódó költségeket a teljes spanyol lakosság vonatkozásában hasonlítja össze, nem pedig kizárólag a II. térség vonatkozásában. Másrészt e jelentés a költségeket a 2012-ben fennálló helyzetből kiindulva hasonlítja össze. Márpedig a Spanyol Királyság nem terjeszt elő olyan információt, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy az említett helyzetre vonatkozó számítások relevánsak a szóban forgó intézkedések megfelelőségének a 2008-tól való értékelése tekintetében, és az ítélkezési gyakorlat szerint azon kérdést, hogy valamely intézkedés állami támogatásnak minősül-e, az ezen intézkedés meghozatalának időpontjában fennálló helyzet fényében kell eldönteni (lásd: 2011. május 12-i Région Nord-Pas-de-Calais és Communauté d'Agglomération du Douaisis kontra Bizottság ítélet, T-267/08 és T-279/08, EBHT, EU:T:2011:209, 143. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 128 Az első kifogást tehát el kell utasítani.

A második, a közigazgatási eljárás keretében lefolytatott vizsgálat koherenciájának a hiányára alapított jogalapról

- 129 A Spanyol Királyság arra hivatkozik, hogy a Bizottság tévesen szorítkozott kezdetben a MITyC intézkedéseinek a vizsgálatára. Az autonóm közösségek által elfogadott intézkedések részletesebb vizsgálatát a Bizottság csak később tette az elemzése részévé. A lefedettség bővítésének folyamat semleges keretben került végrehajtásra, amint azt a Bizottság egy 2009. április 17-én kelt levélben megerősítette. A Spanyol Királyság álláspontja szerint lehetséges, hogy e folyamat során az egyik vagy másik közbeszerzési eljárás nem volt semleges. A Bizottság azonban valamennyi eljárás esetében a semlegesség hiányát feltételezte, és ellenkező bizonyíték hiányában vélelmezte, hogy egyik közbeszerzési eljárás sem semleges. A megtámadott határozat elfogadásához vezető vizsgálatot idő előtt zárták le, mivel az említett határozat a tagállamot arra kötelezte, hogy azt egészítse ki, és valamennyi közbeszerzési eljárást vizsgáljon meg egyenként. E tekintetben bizonyíték a Bizottság részéről megmutatkozó ellentmondás a Kantabria kormánya által megindított közbeszerzési eljárást érintően. Bár a Bizottság megállapította, hogy számos közbeszerzési eljárás nem volt technológiailag semleges, az említett kormány által megindított közbeszerzési eljárást technológiailag semlegesnek nyilvánította, ami ugyanakkor nem igaz.
- 130 Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni.
- 131 Először is ugyanis, még ha a Bizottság vizsgálatának kiindulási pontja a MITyC is lett volna, a Spanyol Királyság kifejezetten elismeri, hogy a Bizottság az előtte folyamatban lévő eljárás keretében az autonóm közösségek által elfogadott intézkedéseket is vizsgálta.

- 132 Amennyiben a Spanyol Királyság arra hivatkozik, hogy e tekintetben inkoherenca áll fenn a megindító határozat és a megtámadott határozat között, elegendő arra emlékeztetni, hogy az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok meghatározásáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 6. cikkének (1) bekezdése szerint a megindító határozat összefoglalja a vonatkozó ténybeli és jogi kérdéseket, tartalmazza a Bizottság előzetes értékelését a javasolt intézkedés támogatási jellegére vonatkozóan, és meghatározza a közös piaccal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatban felmerült kétségeket. Amint a fent hivatkozott rendelkezés szövegéből kitűnik, a Bizottság által végzett elemzés szükségképpen előzetes jellegű. Ebből következik, hogy a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy az ezen eljárás megindításáról szóló közleményében a kérdéses támogatásra vonatkozó végleges elemzést terjesszen elő (lásd: 2009. július 1-jei ISD Polska és társai kontra Bizottság ítélet, T-273/06 és T-297/06, EBHT, EU:T:2009:233, 126. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2009. november 30-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, T-427/04 és T-17/05, EBHT, EU:T:2009:474, 148. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ami a megindító határozatot illeti, az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálat szakaszának az a célja, hogy a Bizottság teljes információval rendelkezessen az ügy valamennyi adatára vonatkozóan (Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, fenti 110. pont, EU:C:1998:154, 38. pont). Ebből következően az, hogy a megindító határozat nem hivatkozik bizonyos információkra, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a Bizottság által lefolytatott vizsgálat inkohereus volt. Ezenfelül a Spanyol Királyság állításaival ellentétben a Bizottság a megindító határozatban semmilyen módon nem állapította meg azt, hogy a spanyol kormány az autonóm közösségek számára kötelezővé tette a műsorszolgáltatások földfelszíni technológia útján történő digitalizálását.
- 133 Másodszor a Bizottság 2009. április 17-i levelét illetően a Spanyol Királyság nem jelölt meg semmilyen indokot arra vonatkozóan, hogy a Bizottság, miután 2009. május 18-án panaszt vett kézhez, miért nem volt jogosult arra, hogy megvizsgálja az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése megsértésének a fennállását.
- 134 Harmadszor, azon érvet illetően, amely szerint a Bizottság idő előtt zárta le az eljárást, az egyes közbeszerzési eljárások vizsgálatát a Spanyol Királyságra hagyva, elegendő emlékeztetni arra, hogy a támogatási programok esetében a Bizottság szorítkozhat a szóban forgó program jellemzőinek tanulmányozására, amikor a határozat indokolásában azt mérlegeli, hogy e program az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdésében meghatározott célok valamelyikének megvalósítására alkalmas-e. Így a Bizottság az ilyen programra vonatkozó határozatban nem köteles elemzést lefolytatni az e program alapján nyújtott valamennyi egyedi támogatásról. Csak a támogatások visszatéríttetésének szakaszában lesz szükséges minden egyes érintett vállalkozás egyedi helyzetének vizsgálata (lásd a fenti 104. pontot).
- 135 Ami e tekintetben a Kantábriában megindított közbeszerzési eljárást illeti, igaz, hogy annak keretében bizonyos, a műholdas televíziós közvetítésre és vételre vonatkozó dokumentumokat követeltek meg. Az azonban, hogy a földfelszíni platform és a műholdas platform üzemeltetői – és köztük egy európai műholdas üzemeltető – is részt vettek e közbeszerzési eljárásban, ellentmond a Spanyol Királyság azon érvének, amely szerint e közbeszerzési eljárás nem volt technológiailag semleges.
- 136 Következésképpen a második kifogást el kell utasítani.

A harmadik, az eljárás túlzottan hosszú tartamára és a vizsgáló tekintetében bekövetkezett változásokra alapított kifogásról

- 137 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság előtti eljárás tartama túlzottan hosszú volt. Álláspontja szerint a Bizottságnak a szokásos határidők szerint ezt az eljárást 2012 márciusa előtt be kellett volna fejeznie. E határidőt azok a változások okozták, amelyek a Bizottságnak az ezen ügy vizsgálatával megbízott csoportja tekintetében következtek be.

- 138 Meg kell állapítani, hogy a vitatott program bejelentésének elmaradása esetén, mint a jelen ügyben, a 659/1999 rendelet 4. cikke (5) bekezdésének, valamint az említett rendelet 7. cikke (6) bekezdésének a szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy azok nem alkalmazandók. Ezenfelül e rendelet 13. cikkének (2) bekezdése kifejezetten előírja, hogy egy esetlegesen jogellenes támogatás esetén a Bizottságot nem köti többek között a rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében és 7. cikkének (6) bekezdésében meghatározott határidő. Ez a következtetés tűnik ki az ítélkezési gyakorlatból is, amely szerint a vitatott program bejelentésének elmaradása esetén a Bizottságra nem vonatkozik a szóban forgó rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében foglalt azon szabály, mely szerint a vizsgálatot két hónapos határidőn belül le kell folytatnia (lásd: HGA és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 104. pont, EU:C:2013:387, 74. és 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 139 Fontos azonban emlékeztetni arra, hogy az állami támogatások vizsgálatára irányuló eljárás keretében a Bizottság köteles ésszerű határidőn belül eljárni, és nem jogosult arra, hogy az előzetes vizsgálati szakasz során tétlen maradjon. Hozzá kell tenni, hogy az eljárás határidejének ésszerű jellegét az egyes ügyek sajátos körülményeinek – például az ügy bonyolultságának és a felek magatartásának – figyelembevételével kell megállapítani (lásd: HGA és társai kontra Bizottság ítélet, fenti 104. pont, EU:C:2013:387, 81. és 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 140 Először is a vizsgálat előzetes szakasza, azaz a Bizottságot az állítólagos támogatás fennállásáról tájékoztató panasznak a 2009. május 18-i kézhezvételétől a hivatalos vizsgálati eljárás 2010. szeptember 29-i megindításáig tartó időszak kicsit több, mint tizenhat hónap volt. E határidő nem tekinthető túlzottan hosszúnak a jelen ügyéhez hasonló körülmények között, melyeket különösen a spanyol hatóságok központi, regionális és önkormányzati szinten való részvétele, valamint a kiegészítő információk rendelkezésre bocsátáshoz szükséges időszak jellemzett, amint az a megindító határozat (3) és (4) preambulumbekkezdéséből kitűnik.
- 141 Másodszor a hivatalos vizsgálati eljárás, nevezetesen az az eljárás, amely annak 2010. szeptember 29-i megindításától a megtámadott határozat 2013. június 19-i elfogadásáig tartott, kicsivel rövidebb volt, mint 33 hónap. E tekintetben meg kell állapítani, hogy az említett határozat (4) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a spanyol hatóságok a Bizottságot a számukra az észrevételeik előterjesztésére engedélyezett határidő meghosszabbítására kérték. Ezenfelül e határozat (4) és (5) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a spanyol kormány észrevételein túlmenően a Bizottság számos észrevételt kapott az autonóm közösségektől és az érdekelt vállalkozásoktól. Ezen utóbbiak észrevételei a spanyol hatóságok válaszáat kívánják meg. Ugyanezen határozat (6) és (7) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy több találkozóra került sor a Bizottság, a spanyol hatóságok és az érdekelt vállalkozások között, és valamennyi érdekelt fél információkat nyújtott be a saját nevében, de a Bizottságnak kiegészítő információkat kellett kérnie a spanyol hatóságoktól, amelyek csupán a szóban forgó határidő meghosszabbítását követően adtak választ. E körülmények között és tekintettel a szóban forgó terület bonyolultságára, még ha a Bizottságnál az ezen ügy vizsgálatával megbízott csoport tekintetében változások is következtek be, a hivatalos vizsgálati eljárás időtartama nem volt ésszerűtlen (lásd ebben az értelemben: 2014. október 16-i Portovesme kontra Bizottság ítélet, T-291/11, EBHT (Kivonatok), fellebbezés alatt, EU:T:2014:896, 74–76. pont).
- 142 A harmadik kifogást tehát el kell utasítani.

A negyedik, az objektivitás és a pártatlanság hiányára alapított jogaapról

- 143 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság a közigazgatási eljárás során nem objektíven és pártatlanul járt el. Először is a Bizottság figyelembe vette a fenti 13. pontban említett üzemeltető észrevételeit, amelyek nem álltak kapcsolatban semmilyen információkéréssel. Ezen észrevételek közül egyeseket a spanyol hatóságoknak nagymértékű késsedelemmel küldtek meg. Másodszor, bár a Bizottság a spanyol hatóságoktól az észrevételeik nem bizalmas változatát kérte, helyt adott az említett üzemeltető aziránt előterjesztett kérelmének, hogy az észrevételeit harmadik személyek számára ne

tegyék hozzáférhetővé. A spanyol hatóságok tehát ezen üzemeltető észrevételeit nem tudták elküldeni az érintett harmadik személyeknek. Harmadszor a megtámadott határozat (158), (162)–(164) és (166) preambulumbekzdésében a Bizottság ugyanezen üzemeltető érveit helytállóaknak tekintette anélkül, hogy ezeket az érveket megvizsgálta volna, vagy a spanyol hatóságok észrevételei alapján mérlegelte volna.

- 144 Először is azon érvelést illetően, amely szerint a Bizottság figyelembe vette a fenti 13. pontban említett üzemeltető spontán módon benyújtott észrevételeit, és azokat a spanyol hatóságoknak késedelemmel küldte el, meg kell állapítani, hogy először is a megtámadott határozat (6) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a spanyol hatóságok a saját nevükben szintén továbbítottak a Bizottságnak olyan információkat, amelyeket az figyelembe vett. Másrészt a dokumentumok továbbítása tekintetében esetlegesen bekövetkezett késedelem önmagában és további információk hiányában nem alapozhatja meg a Bizottság objektivitásának és pártatlanságának a hiányára alapított érvet. Ezt az érvelést tehát el kell utasítani.
- 145 Másodsor az arra vonatkozó érvelés, hogy a Bizottság helyt adott a fenti 13. pontban említett üzemeltető kérelmének, aki azt kívánta, hogy az észrevételeihez harmadik személyek ne férhessenek hozzá, nem bizonyítja a Bizottság objektivitásának és pártatlanságának a hiányát. A Bizottság ugyanis a 659/1999 rendelet 24. cikke értelmében nem fedhet fel olyan információt, amelyhez e rendelet alkalmazása során jutott, és amely szolgálati titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozik (2011. november 8-i Idrumachine és társai kontra Bizottság ítélet, T-88/09, EBHT, EU:T:2011:641, 43. pont). Ezenfelül a Spanyol Királyság nem állítja, hogy nem bocsátottak a rendelkezésére minden olyan dokumentumot, amely a védekezéséhez releváns.
- 146 Harmadszor a Spanyol Királyság azon érvelése keretében, amely szerint a Bizottság a fenti 13. pontban említett üzemeltető érveit helytállóaknak tekintette anélkül, hogy ezeket az érveket megvizsgálta volna, vagy a spanyol hatóságok észrevételei alapján mérlegelte volna, a megtámadott határozat (158), (162)–(164) és (166) preambulumbekzdésére hivatkozik.
- 147 Először is a megtámadott határozat (158) preambulumbekzdését illetően meg kell állapítani, hogy a Bizottság e preambulumbekzdésben azokat a tanulmányokat értékelte, amelyeket a költségekre vonatkozóan egy távközlési infrastruktúra üzemeltetője és egy hálózati berendezés szállítója készített. E tekintetben rámutatott, hogy attól függetlenül, hogy e tanulmányok kellően függetlennek és alátámasztottnak tekinthetők, a szóban forgó intézkedéseket követő készítési időpontjuk miatt azok nem használhatók fel annak igazolására, hogy a spanyol kormány nem tekintette célszerűnek a technológiailag semleges közbeszerzési eljárás lefolytatását. Hozzátette, hogy a fenti 13. pontban említett üzemeltető által benyújtott költségbecslések, amelyek szerint a műholdas technológia költséghatékonyabb, az említett tanulmányok eredményeinek ellentmondanak.
- 148 Amint az már megállapításra került (lásd a fenti 124. pontot), a megtámadott határozat (158) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a Bizottság elutasította a távközlési infrastruktúra üzemeltetője és a hálózati berendezés szállítója által előterjesztett tanulmányokat anélkül, hogy határozott volna azok függetlenségéről és megbízhatóságáról, mivel azok a szóban forgó intézkedéseket követő időpontban készültek, és azoknak ellentmondanak a fenti 13. pontban említett üzemeltető költségbecslései. A spanyol hatóságok állításaival ellentétben a Bizottság nem részesítette előnyben a fenti 13. pontban említett üzemeltető tanulmányát a távközlési infrastruktúra üzemeltetőjének tanulmányaihoz képest. A Bizottság a fenti 13. pontban említett üzemeltető tanulmánya tartalmának az ismertetésére szorítkozott, mely tanulmány szerint a műholdas technológia költséghatékonyabb, ami ellentmond a távközlési infrastruktúra üzemeltetője által előterjesztett tanulmányok eredményeinek. Ezt a következtetést az is megerősíti, hogy az említett (154) preambulumbekzdéséből az következik, hogy a Bizottság álláspontja szerint egy adott technológia választása elfogadható lett volna akkor, ha egy előzetes tanulmány megállapításai minőség és költség szempontjából is igazolták volna, hogy csak egy technológiai megoldás lehetséges. A Spanyol Királyság állításával ellentétben a Bizottság tehát nem állapította meg azt, hogy a fenti 13. pontban említett üzemeltető tanulmánya helytálló, vagy bizonyítja

azt, hogy a műholdas megoldás jobb. A célja annak vizsgálata volt, hogy a technológia semlegesség elve tiszteletben tartásának a hiánya miatt a szóban forgó intézkedések igazolhatók-e olyan előzetes tanulmánnyal, amely egyetlen technológia megoldást tart megfelelőnek. E határozat (158) preambulumbekzdése tehát nem teszi lehetővé annak a megállapítását, hogy a Bizottság nem volt objektív és pártatlan.

- 149 Másodszor a megtámadott határozat (164) preambulumbekzdését érintően a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a Bizottság a fenti 13. pontban említett üzemeltetőnek a regionális csatornák számára vonatkozó becsléseit fogadta el ahelyett, hogy figyelembe vette volna az autonóm közösségek által rendelkezésre bocsátott hivatalos adatokat. Ezt az érvelést el kell utasítani. A Bizottság ugyanis az említett preambulumbekzdésben csupán azt közölte, hogy az említett üzemeltető álláspontja szerint a spanyol hatóságok által közölt 1380 regionális csatorna rendkívül eltúlzott adat. A Bizottság azonban nem állapította meg, hogy a regionális csatornáknak az ezen üzemeltető által becsült száma, nevezetesen az említett határozat 93. lábjegyzete szerint 415, a helyes szám. A Bizottság azzal, hogy e preambulumbekzdésben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a spanyol hatóságok nem támasztották alá azt az érvéket, amely szerint a műholdas megoldás nem alkalmas nagyszámú regionális csatorna sugárzására, csupán az ezen határozat (154) preambulumbekzdésében a bizonyítási teherre vonatkozóan megfogalmazott szabályt alkalmazta, amely preambulumbekzdéséből az következik, hogy a Spanyol Királyságnak kell bizonyítania azt, hogy minőség és költség szempontjából csak egy technológiai megoldás lehetséges.
- 150 Harmadszor a megtámadott határozat (166) preambulumbekzdése tekintetében a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a Bizottság helyt adott a fenti 13. pontban említett üzemeltető érvének, amely szerint a műholdas megoldás gazdaságosabb, mint a DTT, és megállapította, hogy nemzeti szintű közbeszerzési eljárások hiányában a támogatás összegét megemelték. Ezenfelül annak az e preambulumbekzdésben történő megállapításával, hogy a spanyol kormány ösztönözhetne volna az autonóm közösségeket, hogy közbeszerzési eljárásaik során vegyék figyelembe az esetleges megtakarításokat, a Bizottság azt állapította meg, hogy ezen autonóm közösségeknek a műholdas technológiához kifejezetten igazodó közbeszerzési eljárásokat kellett volna indítaniuk.
- 151 Ez az érvelés nem bizonyítja, hogy a Bizottság megszegte az objektivitásra és a pártatlanságra vonatkozó kötelezettségét. A Spanyol Királyság állításaival ellentétben ugyanis semmilyen módon nem következik a megtámadott határozat (166) preambulumbekzdéséből az, hogy a Bizottság azt állapította meg, hogy a műholdas megoldás gazdaságosabb, mint a DTT. A Bizottság az említett preambulumbekzdésben megvizsgálta a szóban forgó intézkedés arányosságát, és a műholdas megoldás bizonyos olyan sajátosságaira hivatkozott, amelyeket a spanyol hatóságok figyelembe vehettek volna annak elhatározásához, hogy melyik a minőség és a költségek szempontjából legjobb megoldás. A Bizottság hangsúlyozta például azokat az árengedményeket, amelyeket a műholdas megoldással lehetett volna szerezni abban az esetben, ha nemzeti szinten közbeszerzési eljárást indítottak volna. Ugyanígy a Bizottság említette a spanyol kormány arra vonatkozó lehetőségét, hogy az autonóm kormányokat ösztönözze arra, hogy indítsanak közbeszerzési eljárásokat, és ezek során vegyék figyelembe az egyes platformokkal megvalósítható esetleges megtakarításokat. E különböző tényezők említésével a Bizottság nem részesítette előnyben a műholdas megoldást.
- 152 Negyedszer a megtámadott határozat (162) és (163) preambulumbekzdését illetően a Spanyol Királyság arra hivatkozik, hogy a Bizottság tévesen adott helyt a fenti 13. pontban említett üzemeltető azon érveinek, amelyek a digitális hozadékhoz és a negyedik generációs LTE mobiltelefonok frekvenciáihoz kapcsolódó költségek felmerülésére vonatkoztak. A spanyol hatóságok az analóg földfelszíni televízióról a DTT-ra való áttérés tervezésének időpontjában nem láthatták előre e költségek létezését. A Bizottság a 2009-ben és 2010-ben végrehajtott intézkedés megfelelőségét 2011-ben és 2012-ben történő események alapján értékelte.

153 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (162) és (163) preambulumbekzdésében azt fejtette ki, hogy a földfelszíni megoldás megfelelősége továbbra is kérdéses azon költségek miatt, amelyek a digitális hozadékhoz kapcsolódnak, és azt a jövőben kérdésessé teszik a negyedik generációs LTE mobiltelefonok frekvenciáihoz kapcsolódó költségek. Rá kell mutatni, hogy e megállapításokat a Bizottság azt követően tette, hogy az említett határozat (159) preambulumbekzdésében arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó intézkedés nem tekinthető megfelelőnek. Mivel a Bizottságot az ezen költségek felmerülésére való hivatkozásra vezető ténybeli elemeket a Spanyol Királyság nem vitatja, nem állapítható meg, hogy a Bizottság az említett preambulumbekzdésekben megszegte az objektivitásra és a pártatlanságra vonatkozó kötelezettségét.

154 A negyedik kifogást, és következésképpen a harmadik jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A negyedik, másodlagosan a támogatás visszatéríttetésére való felhívás viszonylatában a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód, az arányosság és a szubszidiaritás elvének a megsértésére alapított jogalapról

155 A Spanyol Királyság másodlagosan, a 659/1999 rendelet 14. cikkére hivatkozva azzal érvel, hogy a szóban forgó támogatás visszatéríttetése ellentétes az uniós jog általános elveivel, nevezetesen a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód, az arányosság és a szubszidiaritás elvével.

Az első, a jogbiztonság elvének a megsértésére alapított részről

156 A Spanyol Királyság először is azt állítja, hogy a megtámadott határozat sérti a jogbiztonság elvét, mivel a számára komoly nehézséget jelentett a visszatéríttetendő összegek pontos összegének a kiszámítása. Álláspontja szerint először is meg kell határozni, hogy a régióként szervezett 516 közbeszerzési eljárás technológiailag semleges volt-e. Ezenfelül, mivel minden autonóm közösség saját cselekvési tervet hajtott végre, nehéz meghatározni a visszatéríttetés körébe nem tartozó összegeket, különösen a szállításra irányuló közbeszerzési szerződéseket és a *de minimis* támogatásokat illetően. Léteznek továbbá olyan szállításra és szolgáltatásnyújtásra irányuló vegyes szerződések, amelyek tekintetében meg kell határozni azok elsődleges jellegét, valamint léteznek kizárólag karbantartásra irányuló szerződések, amelyek a szállításra irányuló szerződések körébe sorolhatók. Szükséges továbbá az autonóm közösségek által folyósított összegekre vonatkozó konkrét adatok ismerete. Az említett határozat nem jelöli meg sem az érintett kedvezményezetteket, sem pedig a visszatéríttetendő összeget. Másodszor a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a határozat sérti a jogbiztonság elvét, mivel a megindító határozat annak része. Harmadszor az álláspontja szerint megsértették a jogbiztonság elvét azáltal is, hogy a Bizottság a Spanyol Királyságra ruházta át a támogatás azon részére vonatkozó bizonyítási terhet, amelyet nem kell visszatéríttetni amiatt, hogy az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikknek a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló, 1998. május 7-i 994/1998/EK tanácsi rendelet (HL L 142., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 312. o.) 2. cikke alapján *de minimis* támogatásként összeegyeztethető a belső piaccal.

157 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog alapelvei közé tartozó jogbiztonság elve megköveteli, hogy az uniós jogszabályok egyértelműek, pontosak, és hatásaik tekintetében előreáthatóak legyenek annak érdekében, hogy az érdekelt az uniós joggal kapcsolatos helyzetekben és jogviszonyokban eligazodhassanak (lásd: 2011. december 8-i France Télécom kontra Bizottság ítélet, C-81/10 P, EBHT, EU:C:2011:811, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

158 Meg kell állapítani, hogy az olyan tagállam, amelynek a hatóságai az EUMSZ 108. cikkben előírt eljárási szabályok megsértésével nyújtottak támogatást, nem hivatkozhat a jogbiztonság elvére annak érdekében, hogy kivonja magát a támogatás visszatéríttetését e tagállammal szemben elrendelő bizottsági határozat végrehajtása érdekében szükséges intézkedések elfogadására vonatkozó kötelezettség alól (1994. szeptember 14-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-278/92–C-280/92, EBHT, EU:C:1994:325, 76. pont).

- 159 A jelen ügyben a Spanyol Királyság nem terjesztett elő olyan érvet, amely lehetővé tenné az e szabálytól való eltérést.
- 160 Először is a visszatérítendő támogatások összegének a megoszlását érintő, részletes információk állítólagos hiányát érintően emlékeztetni kell arra, hogy amikor a jogvita tárgya a támogatási programokra vonatkozó határozatok végrehajtása, a támogatások visszatérítésének szakaszában az érintett tagállam hatóságainak feladata minden egyes érintett vállalkozás egyedi helyzetének vizsgálata, tekintettel arra, hogy e hatóságok tudják a leginkább pontosan meghatározni a visszatérítendő összegeket. Következésképpen a Bizottság az illetékes nemzeti hatóságokra hagyhatja a visszatérítendő összegek pontos meghatározását (lásd: 2014. május 13-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-184/11, EBHT, EU:C:2014:316, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az uniós jog egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy a Bizottság, amikor a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás visszatérítését rendeli el, állapítsa meg a visszatérítendő támogatás pontos összegét. Elegendő ugyanis, ha a Bizottság határozata olyan információt tartalmaz, amely lehetővé teszi a címzett számára, hogy túlzott nehézség nélkül maga állapítsa meg ezt az összeget (lásd: 2005. május 12-i Bizottság kontra Görögország ítélet, EBHT, EU:C:2005:287, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A jelen ügyben, mivel a megtámadott határozat (183)–(188) preambulumbekzdése a közbeszerzési eljárásokat kategóriákba sorolta, és a Bizottság e határozat (189)–(197) preambulumbekzdésében megállapította a támogatás kedvezményezettjeinek a különböző kategóriáit, a Spanyol Királyság által előterjesztett semmilyen információ nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy e tagállam számára túlzott nehézséget jelenthet a visszatérítendő összeg meghatározása.
- 161 Másodsor, azon érvet illetően, amely szerint a megtámadott határozat nem jelöli meg az érintett kedvezményezetteket, meg kell állapítani, hogy az említett határozatnak a (100)–(112) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett (182) preambulumbekzdése kellő információval szolgál ahhoz, hogy a Spanyol Királyság meghatározhassa a szóban forgó intézkedés kedvezményezettjeit. Ezen utóbbi preambulumbekzdés szerint a platformüzemeltetők közvetlen kedvezményezettek akkor, ha közvetlenül jutottak forráshoz hálózatuk fejlesztése és bővítése, vagy üzemeltetés és karbantartás céljára. Ezenfelül, ha a támogatást olyan közvállalkozásnak fizették ki, amely ezt követően lefedettségbővítésre irányuló közbeszerzési eljárásokat folytatott le, a kiválasztott platformüzemeltető közvetett kedvezményezettnek minősül. Mivel a Spanyol Királyság nem terjesztett elő olyan információkat, amelyek alapján meg lehetne állapítani, hogy a megtámadott határozatban szereplő ezen támpontokra tekintettel túlzott nehézségekkel kell szembenéznie a szóban forgó támogatás kedvezményezettjeinek a meghatározását érintően, az érvelését el kell utasítani.
- 162 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy ha a spanyol hatóságok komoly kételyeket tápláltak ezzel kapcsolatban, a visszatérítést elrendelő határozat végrehajtása során előre nem látható nehézségekkel szembenező valamennyi más tagállamhoz hasonlóan a spanyol hatóságoknak is megvolt a lehetőségük arra, hogy e problémákat mérlegelés céljából a Bizottság elé terjesszék annak érdekében, hogy azokat a jóhiszemű együttműködés elvének megfelelően, és a Szerződésben a támogatásokra vonatkozóan előírt rendelkezéseknek a teljes tiszteletben tartásával megoldhassák (2002. június 13-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, C-382/99, EBHT, EU:C:2002:363, 92. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, fenti 160. pont, EU:C:2014:316, 66. pont). Abban az esetben, ha a Bizottság a támogatás visszatérítését elrendelő határozatot hozott, az annak végrehajtását illető eljárási vagy egyéb esetleges nehézségek nem befolyásolják annak jogszerűségét (lásd: 2009. július 1-jei KG Holding és társai kontra Bizottság ítélet, T-81/07–T-83/07, EBHT, EU:T:2009:237, 200. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 163 Harmadszor azon érvet érintően, amely szerint Spanyolországban a helyzet bonyolult az autonóm közösségek által kezdeményezett tervek miatt, emlékeztetni kell arra, hogy amikor a Bizottság valamely támogatási programot vizsgál, mint a jelen esetben is, általában nem képes és nem is köteles pontosan meghatározni az egyes kedvezményezettek által kapott támogatás összegét. Ezért a támogatási program

egyik kedvezményezettjének egyedi körülményeit csupán a támogatás-visszatérítetési szakaszban lehet értékelni (lásd: 2006. május 31-i Kuwait Petroleum [Nederland] kontra Bizottság ítélet, T-354/99, EBHT, EU:T:2006:137, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 164 Negyedszer azon érvelést illetően, amely szerint a Bizottság a Spanyol Királyságra ruházta át a támogatás azon részére vonatkozó bizonyítási terhet, amelyet nem kell visszatéríttetni amiatt, hogy a 994/1998 rendelet 2. cikke alapján összeegyeztethető a belső piaccal, meg kell állapítani azt, hogy azokat a körülményeket, amelyek között valamely intézkedést *de minimis* támogatásnak lehet tekinteni, az EUMSZ 107. cikknek és az EUMSZ 108. cikknek a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2006. december 15-i 1998/2006/EK bizottsági rendelet (HL L 379., 5. o.) állapítja meg. A tagállamnak a visszatérítetés szakaszában minden olyan információt rendelkezésre kell bocsátania, amely szükséges ahhoz, hogy meg lehessen határozni azt, hogy a visszatérítetésre mely esetben nem került sor amiatt, hogy a *de minimis* támogatásra vonatkozó feltételek teljesültek.
- 165 Ötödször, amennyiben a Spanyol Királyság általánosságban, és e tekintetben mindenfajta pontosítás nélkül azzal érvel, hogy az, hogy a Bizottság a megindító határozatot a megtámadott határozatba foglalta, sérti a jogbiztonság elvét a szóban forgó támogatás visszatérítése tekintetében, ezt az érvelést szintén el kell utasítani. Igaz, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (41) preambulumbekzdésében úgy rendelkezett, hogy a megindító határozat annak elválaszthatatlan részét képezi. Ugyanakkor, bár igaz, hogy az előzetes jellegű megindító határozatban szereplő preambulumbekzdéseknek a megtámadott határozatba való teljes integrálása nehezen tűnik összeegyeztethetőnek a Bizottság által a megtámadott határozatban elvégzett értékelés végleges jellegével, továbbra is kétségtelen, hogy a megindító határozat nem tartalmaz semmilyen megállapítást a szóban forgó támogatás visszatérítésével kapcsolatban.
- 166 Következésképpen a jelen jogalap első részét el kell utasítani.

A második, az egyenlő bánásmód elvének a megsértésére alapított részről

- 167 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy ha a megtámadott határozat 3. cikkének (4) bekezdése alapján a folyamatban lévő kifizetéseket megszüntetik, a hálózatüzemeltetőktől nem követelhetik meg, hogy a II. térségben folytassák a hálózat üzemeltetését és karbantartását, ami az említett térségben a televíziós jel megszakításához vezetne. Ez a megszakítás különösen az olyan hátrányos helyzetű csoportokat érintené, mint az idősek vagy az alacsony jövedelműek, ami sértené az egyenlő bánásmód elvét. E személyek számára a szükséges beruházások költségei miatt lehetetlen lenne a televíziós csatornákhöz más hálózatokon keresztül való hozzáférés.
- 168 Az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az egyenlő bánásmód elve azt követeli meg, hogy hasonló helyzeteket ne kezeljenek eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható (lásd: 2010. szeptember 14-i Akzo Nobel Chemicals és Akcros Chemicals kontra Bizottság és társai ítélet, C-550/07 P, EBHT, EU:C:2010:512, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 169 A jelen ügyben a Bizottság nem sértette meg ezt az elvet. Annak megállapításával ugyanis, hogy a földfelszíni televíziós platform üzemeltetői részére a DTT-hálózat II. térségen belüli kiépítésére, karbantartására és üzemeltetésére nyújtott támogatás, amelyet jogellenes módon hajtottak végre, összeegyeztethetetlen a belső piaccal, azon támogatásokat kivéve, amelyeket a technológiai semlegesség elvének megfelelően nyújtottak, és azáltal, hogy e támogatást a megtámadott határozat útján visszatérítette, a Bizottság nem kezelt hasonló helyzeteket eltérő módon, és nem kezelt eltérő helyzeteket egyenlő módon.

- 170 E tekintetben arra is emlékeztetni kell, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód elvét összhangba kell hozni a jogszerűség elvének betartásával, amely elv szerint senki sem hivatkozhat valamely harmadik személy javára elkövetett jogsértésre előnyök szerzése végett (lásd: 2011. november 10-i The Rank Group ítélet, C-259/10 és C-260/10, EBHT, EU:C:2011:719, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 171 Egyébiránt meg kell állapítani, amint arra a Bizottság rámutat, hogy a Spanyol Királyság által előterjesztett információk közül egyik sem teszi lehetővé annak a bizonyítását, hogy a megtámadott határozat azzal, hogy elrendeli a szóban forgó támogatás visszatéríttetését és a folyamatban lévő kifizetések megszüntetését, a DTT-szolgáltatásnak a II. térségben való tényleges megszakításához vezet, és így módon az érintett lakosságot megfosztja a televíziós információhoz való alapjoguk gyakorlásának lehetőségétől. A Spanyol Királyság nem pontosította kellőképpen a televíziós földfelszíni platformnak a szóban forgó visszatéríttetési és megszüntetési intézkedések által érintett különböző üzemeltetőinek a számát, személyazonosságát, jogállását és pénzügyi kapacitását, és nem tartotta szükségesnek azt, hogy példálózó és illusztráló jelleggel leírja egyetlen üzemeltetőnek a helyzetét, vagy megjelölje azt az összeget, amelyet vissza kell téríteni, vagy amely szükséges lenne az érintett műsorszóró központokat érintő kezelési és karbantartási szolgáltatások fenntartásához. E körülmények között a Spanyol Királyságnak az arra vonatkozó állításait, hogy a szóban forgó támogatás visszatéríttetése esetén a II. térségben a televíziós szolgáltatás megszakításához vezet, alá nem támasztott feltételezéseknek kell tekinteni.
- 172 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a megtámadott határozat az állami csatornák vonatkozásában nem érinti a II. térség szinte teljes lakosságának a lefedettségére vonatkozó kötelezettséget (lásd a fenti 46. pontot), és a Spanyol Királyságnak a digitális televíziós hálózat bővítését az állami támogatásokra vonatkozó uniós jognak megfelelően kell megszerveznie.
- 173 A második részt ezért el kell utasítani.

A harmadik, az arányosság elvének a megsértésére alapított részről

- 174 A Spanyol Királyság azzal érvel, hogy a megtámadott határozat sérti az arányosság elvét azáltal, hogy a II. térségben a televíziós jel megszakításához vezet, és azáltal is, hogy az egyéb technológiák üzemeltetői nem érdeklődnek a közbeszerzési eljárásokban való részvétel iránt. Álláspontja szerint az érdeklődés ezen hiányának a Bizottság által technológiailag semlegesnek nem tartott közbeszerzési eljárások esetében a területi korlátozottságból adódó csekély előny az oka. E korlátozottság a hatásköröknek a spanyol közigazgatás különböző szintjei közötti megosztása az oka. Az érdeklődés hiánya a Kanári-szigeteken szervezett, technológiailag semleges közbeszerzési eljárások során is megnyilvánult, melyek keretében a műholdas üzemeltetők részéről nem nyújtottak be egyetlen ajánlatot sem. Következésképpen a kedvezményezettek a támogatás visszatérítésével nem veszítenek el olyan előnyt, amelyben a piacon a versenytársaikhoz képest részesültek volna, mivel szinte bizonyos, hogy a versenytársak ezen előnyre szert tettek volna oly módon, hogy a semleges közbeszerzési eljárások nyertes ajánlattevői lesznek. A támogatás visszatérítésének az elmaradása tehát semmilyen kárt nem okoz a DTT-től eltérő platformok üzemeltetőinek.
- 175 Emlékeztetni kell arra, hogy az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai ne lépjenek túl a kitűzött cél elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket, és abban az esetben, ha több megfelelő intézkedés áll rendelkezésre, ezek közül a kevésbé korlátozó jellegűt kell választani (lásd: 1984. május 17-i Denkvit Nederland ítélet, 15/83, EBHT, EU:C:1984:183, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2009. szeptember 9-i Diputación Foral de Álava és társai ítélet, T-230/01–T-232/01 és T-267/01–T-269/01, EU:T:2009:316, 376. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 176 Az ítélezési gyakorlat szerint a jogellenes támogatás visszatéríttetés általi megszüntetése a jogellenessége megállapításának a logikus következménye, ezért egy ilyen támogatásnak az eredeti állapot helyreállítása céljából való visszatéríttetése főszabály szerint nem tekinthető a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek céljaihoz képest aránytalan intézkedésnek (lásd: 2011. július 28-i Diputación Foral de Vizcaya kontra Bizottság ítélet, C-471/09 P–C-473/09 P, EU:C:2011:521, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 177 A jelen ügyben a Spanyol Királyság nem terjesztett elő olyan érvet, amely lehetővé tenné az e szabálytól való eltérést.
- 178 Először is, amennyiben a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a megtámadott határozat a televíziós jelnek a II. térségben való megszakításához vezet, elegendő megállapítani azt, hogy ezt az érvelést el kell utasítani (lásd a fenti 171. és 172. pontot). A jelen rész keretében hozzá kell fűzni, hogy az említett határozat nem kötelezi a Spanyol Királyságot arra, hogy téríttessen vissza minden nyújtott eszközt, vagy e tekintetben szüntessen meg minden kifizetést, hanem ezen tagállamnak csupán a szóban forgó támogatásokat kell visszatéríttetnie, és csupán a szóban forgó kifizetéseket kell megszüntetnie, amennyiben a technológiai semlegesség elvét nem tartották tiszteletben, és a szóban forgó támogatás nem minősül *de minimis* támogatásnak.
- 179 Másodszor azon érvelés tekintetében, amely szerint amiatt, hogy a DTT-től eltérő más platformok üzemeltetői nem mutatnak érdeklődést a II. térségben a közbeszerzési eljárásokban való részvételében, a kedvezményezettek nem veszítenék el az előnyüket, elegendő annak a megállapítása, hogy még a Spanyol Királyság is azon az állásponton van, hogy ez a következmény nem bizonyos, és csupán feltételezésnek minősül.
- 180 A harmadik részt tehát el kell utasítani.

A negyedik, a szubszidiaritás elvének a megsértésére alapított részről

- 181 A Spanyol Királyság érvelése szerint a Bizottság megsértette a szubszidiaritás elvét azzal, hogy a megtámadott határozatban egy meghatározott audiovizuális modellt kívánt kötelezővé tenni. Ez a kérdés azonban a tagállamok hatáskörébe tartozik.
- 182 Ennek az érvelésnek nem lehet helyt adni. Mivel valamely támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének az értékelése – az uniós bíróságok felülvizsgálata mellett – a Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik, a Bizottság nem sérthette meg a szubszidiaritás elvét (lásd ebben az értelemben: *Mitteldeutsche Flughafen és Flughafen Leipzig-Halle kontra Bizottság ítélet*, fenti 35. pont, EU:C:2012:821, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat). Az EUSZ 5. cikk (3) bekezdése értelmében ez az elv kizárólag azokon a területeken alkalmazandó, amelyek nem tartoznak az Unió kizárólagos hatáskörébe.
- 183 A jelen jogalap negyedik részét, és következésképpen e jogalapot teljes egészében el kell tehát utasítani.

Az ötödik, másodlagosan a támogatás visszatéríttetésére vonatkozó felhívást érintően a tájékozáshoz való alapjog megsértésére alapított jogalapról

- 184 A Spanyol Királyság másodlagosan arra hivatkozik, hogy a jelen ügy tárgyát képező állítólagos támogatási program valamennyi folyamatban lévő kifizetésének a megszüntetése 1,2 millió lakost megfosztana a televíziós csatornához való hozzáférés bármilyen lehetőségétől, és megakadályozná őket abban, hogy gyakorolják a tájékozáshoz való jogukat, amelyet az Európai Unió alapjogi Chartájának 11. cikke ír elő. E jog sérelme nem lenne igazolt, és arányos sem.

- 185 E tekintetben elegendő annak megállapítása, hogy a Spanyol Királyság azon érvelése, amely szerint a megtámadott határozat a televíziós jelnek a II. térségben való megszakításához vezet, a negyedik jogalap második részének vizsgálata keretében már elutasításra került (lásd a fenti 171. és 172. pontot). A Bizottság tehát azzal, hogy az említett határozat 3. cikkének (4) bekezdésében elrendelte valamennyi kifizetés megszüntetését, nem sértette meg az Alapjogi Charta 11. cikkében előírt, tájékozódáshoz való jogot.
- 186 Következésképpen az ötödik jogalapot, és így a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 187 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Spanyol Királyságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell az alapeljárással és az ideiglenes intézkedés iránti eljárással összefüggésben felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) **A Spanyol Királyság viseli az alapeljárással és az ideiglenes intézkedés iránti eljárással összefüggésben felmerült költségeket.**

Dittrich

Schwarcz

Tomljenović

Kihirdetve Luxembourgban, a 2015. november 26-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	1
Az eljárás és a felek kérelmei	6
A jogkérdésről	7
Az első, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a megsértésére alapított jogalapról	7
Az első, a gazdasági tevékenység hiányára alapított részről	7
A második, a gazdasági előny hiányára és a ÁGÉSZ fennállására alapított részről	10
– A fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott első, a közszolgáltatási kötelezettség teljesítésére vonatkozó kritériumról	11
– A fenti 17. pontban hivatkozott Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (EU:C:2003:415) meghatározott negyedik, a közösség számára a legkevesebb költség okozására vonatkozó kritériumról	15
A harmadik, a verseny torzulásának a hiányára alapított részről	16
A második, másodlagosan az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének és az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése c) pontjának a megsértésére alapított jogalapról	17
A harmadik, az eljárásjogi szabályok megsértésére alapított jogalapról	21
Az első, a bizonyítékok figyelembevételének a hiányára alapított jogalapról	21
A második, a közigazgatási eljárás keretében lefolytatott vizsgálat koherenciájának a hiányára alapított jogalapról	23
A harmadik, az eljárás túlzottan hosszú tartamára és a vizsgáló tekintetében bekövetkezett változásokra alapított kifogásról	24
A negyedik, az objektivitás és a pártatlanság hiányára alapított jogalapról	25
A negyedik, másodlagosan a támogatás visszatéríttetésére való felhívás viszonylatában a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód, az arányosság és a szubszidiaritás elvének a megsértésére alapított jogalapról ..	28
Az első, a jogbiztonság elvének a megsértésére alapított részről	28
A második, az egyenlő bánásmód elvének a megsértésére alapított részről	30
A harmadik, az arányosság elvének a megsértésére alapított részről	31
A negyedik, a szubszidiaritás elvének a megsértésére alapított részről	32
Az ötödik, másodlagosan a támogatás visszatéríttetésére vonatkozó felhívást érintően a tájékozódáshoz való alapjog megsértésére alapított jogalapról	32
A költségekről	33

